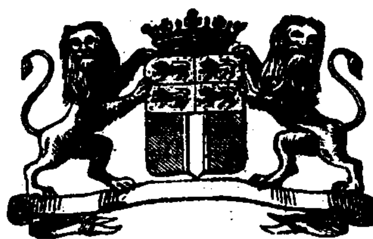
N°. 109.

A°. 1859.

ZATURDAG 7 MEI.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . ƒ 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJBLAD.

Terwijl in verschillende Staten van Europa de Regeringen zich bezig houden met het opstellen en publiceeren van oorlogsverklaringen en manifesten, wordt door het Nederlandsche Bestuur de memorie van beantwoording betreffende den aanleg van spoorwegen openbaar gemaakt. Terwijl ginds millioenen schats op de meest inproductieve wijze worden verspild, ten einde duizenden onzer tijdgenooten een vroegen en barbaarschen dood te doen sterven, — komt men hier een schrede nader aan de verwezenlijking van een plan, dat voor beschaving en ontwikkeling de schoonste vruchten belooft. Met de vraag in hoeverre al wat rondom ons plaats heeft ons zal toelaten, op dien goeden weg voort te gaan, zullen wij ons thans niet bezig houden. Wij bepalen ons tot het uitspreken van den even hartelijken als ernstigen wensch, dat het Nederland gegund moge zijn, aan de bevordering en het tot stand brengen van dit werk des vredes zijn aandacht en zijn krachten te blijven wijden.

In het algemeen heeft de Memorie van Beantwoording der Regering een gunstigen indruk op ons gemaakt. De veranderingen, die in de voorloopige concessie, aan de Heeren *Sloet* en *Reuchlin* verleend, zijn aangebragt, dragen er veel toe bij om het ontwerp aannemelijker te maken. En buitendien mogen wij er ons in verheugen, dat het der Regering ernst blijkt te zijn met de bevordering van den aanleg der Zuider- en Zeeuwsche spoorweglijnen.

De directe deelneming voor 10 millioen van den Staat in den Noorder-spoorweg is vervallen: de duur van den waarborg voor rente en aflossing wordt beperkt tot vijftig jaren; de kosten van den aanbouw der Zutphensche brug komen ten laste der onderneming, terwijl eindelijk ook de subsidie voor de rentebetaling gedurende den aanleg wordt verminderd. Uit de Memorie blijkt, dat het der Regering veel gekost heeft, omtrent het eerste punt aan het verlangen der Kamer te voldoen. „Van de deelneming van den Staat heeft de Regering „afgezien. Zij heeft dit ter bevordering van het ge„meen overleg gedaan, ofschoon zij de aanmerking „niet mag weerhouden, dat, terwijl telkens op zuinig„heid en spaarzaamheid wordt aangedrongen, een „middel om de wenschen der Kamer in dit opzigt „te vervullen wordt afgekeurd. Men zal nu *meer* „moeten betalen dan naar het eerste ontwerp der „Regering. En, gelijk in dit antwoord reeds is op„gemerkt, het zal wenschelijk zijn, wanneer de „praestatie van den rentewaarborg in het vervolg „ter sprake zal komen, in het oog te houden, dat „de Regering het raadzamer achtte een winstderving „van 4 per cent over een kapitaal van tien millioen „te ondergaan, dan 4½ per cent rente over dat kapitaal „te waarborgen, en met dit laatste bedrag welligt „de begrooting van uitgaven te moeten verhoogen." Uit deze woorden blijkt wel zeer duidelijk, dat de Regering niet dan noode tot de wijziging op dit punt is overgegaan. Toch verblijden wij ons in haar besluit; vooreerst omdat wij de bekende bezwaren tegen een deelname van den Staat, ook in het Voorloopig Verslag als die eener groote meerderheid ontwikkeld, deelen; en vervolgens omdat de Regering op eene in het algemeen belang gewenschte wijze getoond heeft, dat zij prijs stelt op het gemeen overleg tusschen haar en de Vertegenwoordiging, op het gemeen overleg, bij alle zaken en maatregelen noodzakelijk en van het hoogste gewigt, maar voor de gelukkige eindbeslissing der spoorwegquaestie in de volste mate onontbeerlijk te noemen.

Hadden wij ook nu gewenscht, dat voor een deel aan den ontworpen Noorder-Spoorweg een eenigzins andere rigting gegeven ware, en verkiezen wij ook nu nog een lijn van Meppel op Beetsterzwaag of Dragten met vertakkingen naar Groningen aan de eene en Leeuwarden en Harlingen aan de andere zijde boven de in de concessie opgenomen lijn Zwolle-Assen-Groningen-Leeuwarden-Harlingen, — dit kan voor ons geen reden zijn, om dientengevolge tegen het geheele plan te velde te trekken. Een spoorwegverbinding met het Zuidelijke gedeelte van ons land is voor Groningen en Friesland van te groot belang, dan dat ook niet de rigting, door de Regering ontworpen, voor 't oogenblik aan de wenschen en behoeften dier provinciën zou kunnen voldoen. Niets behoort bij de behandeling van de zaak der spoorwegen zoozeer gevreesd en daarom vermeden te worden, als een vereeniging van minderheden, die in staat zou zijn, meer dan eenige politieke verwikkeling, hun tot stand komen op nieuw ad calendas Graecas te verschuiven.

„Een bepaald voorstel omtrent den aanleg van „een spoorweg door het Zuiden des Rijks kan eerlang „worden te gemoet gezien." Die toezegging zal in de plaats onzer inwoning en bij velen daarbuiten met vreugde worden ontvangen. Een concessie voor de verschillende Zuidelijke lijnen is thans aan éénen concessionaris verleend en door hem aanvaard; ook daarin zien wij een waarborg voor het welslagen der onderneming. De ondersteuning, van Staatswege aan de zuidelijke lijnen te verleenen, bestaat in een rentegarantie van 4½ per cent voor dividend en inkoop, even als dat voor den Noorder-spoorweg is bepaald, en in de toezegging van een subsidie voor de bruggen en buitengewone werken tot het bedrag waarop de uitvoering dier werken is berekend. Het is waar, dat dit bedrag zeer aanzienlijk is, daar het voor den weg van Rotterdam naar Maastricht ƒ 12,000,000, en voor dien van Vlissingen naar Roozendaal ƒ 3,600,000 zal beloopen. Wij hebben ons echter nimmer ontveinsd dat de uitgaven van dien aard, aan het tot stand komen der Zuiderlijn verbonden, zeer groot zouden zijn. Maar ook thans herhalen wij de vraag, reeds vroeger door ons gedaan, en op wier beantwoording alleen het aankomt: wordt de aanleg dier lijn gevorderd in het algemeen belang, en dat wel zóó dringend, dat men zich die groote kosten behoort te getroosten? En even als vroeger kan ons antwoord niet dan bevestigend luiden. De verschillende redeneeringen, van allerlei vorm en gehalte, tegen de ontworpen Zuiderlijn in 't midden gebragt, hebben ons niet van meening kunnen doen veranderen.

Wij hebben vlugtig eenige der gewigtigste punten van de Memorie van Beantwoording aangeroerd: in het algemeen en in haar geheel is die Memorie een zeer lezenswaardig stuk, dat wij aan de aandacht van elken voorstander van Spoorwegen aanbevelen. De nog niet vermelde zaken, in de Memorie en in de Bijlagen die haar vergezellen behandeld, zullen ons later stof geven tot verdere beschouwingen. Ditmaal eindigen wij met de volgende woorden, ontleend aan het Rapport, dat den 19den April 1836 door de bekende Staats-Commissie werd uitgebragt, woorden, na verloop van drie en twintig jaren onzer negentiende eeuw in meer dan dubbele mate van toepassing. „In dien staat van zaken" — gebrek aan versnelde communicatiemiddelen — „in dien staat „van zaken echter te berusten, en de middelen te „verwaarloozen, die elders tot bereiking van nog meer „gemak en spoed gebezigd worden, dit zoude on„bestaanbaar zijn *en* met de eer der natie, welke „niet gedoogt dat Nederland achterlijk blijve in de „toepassing van het resultaat der wetenschappen op „het maatschappelijk leven en de bedrijven der volks„vlijt, *èn* met het welbegrepen belang dier volksvlijt „zelve."

BUITENLAND.

LONDEN den 5 Mei.

Het Hof keerde gisteren van Windsor op het paleis van Buckingham alhier terug en blijft denkelijk tot den 19 of 20 dezer te Londen, om alsdan acht of tien dagen te Osborne op het eiland Whigt te gaan doorbrengen. Den 21 of 22 dezer wordt Prinses Frederik Willem van Pruissen uit Berlijn te Osborne verwacht, om hare Vorstelijke Ouders te bezoeken. Hoogst waarschijnlijk zullen Prins Frederik Willem en de jeugdige Prins H. K. H. vergezellen.

— Het is nagenoeg onmogelijk een besluit op te maken uit de tegenstrijdige opgaven, welke de verschillende partijen ten aanzien hunner winsten en verliezen bij de verkiezingen doen, naardien elke daarvan de overwinst naar hare zijde doet overhellen. De berekeningen der Ministeriëlen schijnen echter de waarheid nader bij te komen dan die der Liberalen, en men zal zich niet zwaar misrekenen door de overwinst der eersten op 18 te stellen, waarbij het vooral belangrijk is dat hunne winsten in de steden en vlekken, die doorgaans de vestingen der Oppositie genoemd worden, behaald zijn. Het Derby-Ministerie heeft derhalve veel kans om behouden te blijven, althans indien zijne buitenlandsche politiek niet afgekeurd wordt, tot vermijding waarvan de eerste Minister alles inspant om te toonen dat hij Engelands gewapende onzijdigheid wil handhaven.

— In eene talrijke openbare vergadering, onder het voorzitterschap van den maire te Leeds gehouden, is tot het indienen van een adres aan de Koningin besloten, waarbij zij verzocht wordt van het stelsel van non interventie ten opzigte des oorlogs in Italië niet af te wijken. De maire betoogde, onder de toejuiching van duizenden toehoorders, hoe de tusschenkomst van Engeland in de zaken van het Vasteland, van George III af tot het einde der Regering van George IV, nagenoeg geene voordeelen heeft opgeleverd, die tegen eene schuldvermeerdering van 300 millioen ponden sterling konden opwegen. Hij en andere sprekers beweerden derhalve dat Engeland zich slechts dan in de zaken van andere Landen mengen moet als zijne belangen bedreigd worden.

— De twee Portugesche oorlogsstoombooten die den 15 laatstleden te Southampton aankwamen, namelijk de Bartholemeo Diaz, over welke de Hertog van Oporto het bevel voert, en de Sagres, zijn dingsdag van daar naar Lissabon wedergekeerd. Aan boord van eerstgenoemd schip heeft Prins George van Saksen, de aanstaande Gemaal van Prinses Donna Maria Anna, zuster des Konings van Portugal, zich ingescheept.

— Uit Limerick meldt men gisteren dat aldaar eene vreeselijke opschudding bij gelegenheid der verkiezingen heerschte. Talrijke militaire en politieagenten bezetten de straten. Gisteren avond ten zes ure werd de politie met steenen geworpen. De oproer-acte is afgelezen en de gewapende magt heeft order ontvangen om op de oproerlingen te vuren. Twee mannen zijn gedood en vijf anderen gekwetst. Men duchtte, in weerwil der pogingen van de magistraat en van de geestelijkheid, nog meer ernstige troebelen. De liberale kandidaten, de heer Russell en majoor Gavin, verkregen 1207 en 903 stemmen, tegen 806, die door den heer Spaight, de kandidaat der behoudende partij, verkregen zijn.

— Uit Lissabon zijn berigten tot 27 laatstleden ontvangen. De langdurige droogte in Portugal was door een weldadigen regen vervangen, ofschoon men dacht dat de invoer van buitenlandsch graan gedurende het grootste gedeelte des jaars noodzakelijk blijven zal. De nieuwe wet op de verkiezingen zou den 27 april in behandeling komen en denkelijk in deze Zitting aangenomen worden.

PARIJS den 5 Mei.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De tijdingen uit Italië brengen ons niets dan het berigt van eenige schermutselingen der voorposten, voornamelijk aan de oevers van de Pô, waarbij de Sardiniers een verlies hebben geleden van 20 man, terwijl de Oostenrijkers zijn teruggetrokken met achterlating van een aanzienlijk getal dooden en gekwetsten. Daartoe bepaalt zich het nieuws van den dag wat de oorlogsfeiten betreft.

Men blijft te Parijs vrij ongerust over de houding van het Engelsche Ministerie tegenover het Kabinet der Tuileriën. Het is meer dan eene verkoeling; het is het begin van eene oneenigheid, bijna zou ik zeggen van eene vriendschapsbreuk. Heden verzekerde men dat het ministerie Derby aan onze Regering zou hebben verklaard dat het zich tegen een bombardement van Triest zou verzetten en zelfs van dit feit een *casus belli* zou maken. Ik sla niet veel geloof aan dit gerucht, dat mij buitendien ongerijmd voorkomt. Triest behoort tot het gebied van den Duitschen Bond, en zoo lang Frankrijk den oorlog niet heeft verklaard aan Duitschland, zal het zijn grondgebied niet aantasten.

Ik begrijp dat de Engelschen, die geholpen hebben om Sebastopol te vernielen, niet willen dat men Triest aanvalt, hetwelk ten gevolge zou hebben dat de geheele handel der Middellandsche Zee werd verlegd naar Genua en de Fransche havens; hier echter komt de Engelsche interventie niet te pas en ik geloof niet dat er ernstig questie van kan zijn.

Niettemin is het waar dat er eene verkoeling tusschen de beide Hoven bestaat. Lord Cowley gaat naar Engeland met een verlof van vier maanden, gedurende welke de zaken der ambassade aan den eersten secretaris worden overgelaten. Wederkeerig zal de heer de Malaret Frankrijk te Londen vertegenwoordigen, gedurende de afwezigheid van den Hertog van Malakoff, van wien het nog niet zeker is of hij het kommandement over het leger van den Rijn zal aanvaarden.

Heden heeft er, naar men zegt, een vrij hevig tooneel plaats gehad tusschen den Keizer en den maarschalk Vaillant. De Keizer zou namelijk den minister van oorlog hebben verweten, geene genoegzame bedachtzaamheid te hebben getoond in de toebereidselen voor den oorlog en door sommige verzuimen het zoozeer zamengestelde raderwerk van een leger dat op den voet van oorlog gebragt wordt te hebben belemmerd. Reeds wordt de maarschalk Randon genoemd als de opvolger van den maarschalk Vaillant.

Wij leven hier te midden van eene ministeriële crisis; heden vertelde men overal dat de ministers gezamenlijk hun ontslag hadden aangeboden. Ik geloof niet dat er iets van dien aard is gebeurd. Wat evenwel zeker schijnt, is dat er binnen kort talrijke veranderingen zullen plaats grijpen. Het is nagenoeg zeker dat de heer Delangle door den heer de Morny zal worden vervangen. Het paleis der Tuileriën is het tooneel van duizenderlei intrigues, die den Keizer bezig houden, zonder evenwel invloed uit te oefenen op zijn besluit.

— De 38ste verjaardag van den dood van Keizer Napoleon I is heden met een buitengewonen luister gevierd. De leden der vereeniging der overgeblevenen van het groote leger hebben zich des morgens ten tien ure, in vollen uniform en met trommels en vaandels, vereenigd in het hotel van den maarschalk Magnan, opperbevelhebber van het leger van Parijs. De veteranen zijn vervolgens rondom de kolom Vendôme gemarcheerd en hebben zich daarna over de plaats en de brug de la Concorde naar het hôtel der Invaliden begeven. De voet van den kolom Vendôme was letterlijk overdekt met bloemkransen; eene ontelbare menigte vergezelde den stoet der veteranen naar het hôtel der Invaliden, waar de toevloed des volks verbazend groot was. Men heeft zelfs het hek van het voorplein moeten sluiten en alleen de grootdignitarissen, officieren van alle wapenen, oud-soldaten van het eerste Keizerrijk en bezitters der St. Helenamedaille toegelaten. In de kapel werd, nadat de gouverneur-generaal met een schitterenden staf was aangekomen en door het geroffel der trommen begroet was geworden, door den pastoor der Invaliden eene plegtige zielmis gelezen, afgewisseld door indrukwekkende muziek. De mis werd bijgewoond door een aantal senatoren en gedeputeerden, leden van den Staatsraad en van de regterlijke magt, door den generaal Lawoestine, opperbevelhebber der nationale garde van de Seine, den heer Casimir Noel, oud-notaris des Keizers, eene menigte officieren van het leger en de nationale garde, enz. Na afloop der mis werd de lijkkist onder de koepel der kapel bezocht. Tegelijkertijd werd er in de kapel der Tuileriën in tegenwoordigheid der vorstelijke personen en hunne hofhouding eene plegtige mis gevierd.

— Gisteren werd er eene buitengewoon druk bezochte receptie gehouden in de salons van den heer Delangle, minister van binnenlandsche zaken, en zijne echtgenoot.

— Het schijnt dat de Regering er van heeft afgezien om ook in de Adriatische zee militaire of maritime operatiën te doen plaats grijpen. Onderscheidene redenen zouden daartoe hebben zamengewerkt. Vooreerst zou men vernomen hebben dat Oostenrijk in die gedeelten van Italië te sterke strijdkrachten heeft geconcentreerd, dan dat men, zonder roekelooze vermetelheid, die operatiën zou kunnen uitvoeren met een expeditie-corps dat slechts zou zijn zamengesteld uit eene maritime belegerings-afdeeling en een landingscorps van 12000 man met eene enkele veldbatterij, vervoerd door transportschepen. Van de andere zijde zou de houding, door de Britsche Regering in deze omstandigheid aangenomen, het Keizerlijk bewind hebben bewogen zijne maritime operatiën in de Adriatische zee uitsluitend te bepalen tot het zenden van een eskader belast met het blokkeren der havens.

— De baron von Rothschild, chef van het bankiershuis van dien naam, te Weenen, is alhier aangekomen.

— Er wordt in sommige kringen gesproken van eene groote godsdienstige plegtigheid, welke a. s. maandag in de kerk Nôtre Dame zou plaats hebben, om den zegen des Hemels op onze wapenen af te smeeken. Bij die plegtigheid zouden de Keizer en de leden der groote Staatsligchaamen tegenwoordig zijn.

— Men verneemt dat de Engelsche Regering aan die van Frankrijk eenigen tijd geleden den wensch had te kennen gegeven, dat de onzijdigheid van een gedeelte van Savoije, welke ten waarborg moet strekken van de handhaving der neutraliteit van Zwitserland, door den Keizer mogt worden geëerbiedigd. Daar de grenzen van het onzijdig gebied nooit naauwkeurig omschreven waren geworden, heeft het Kabinet der Tuileriën te dien aanzien met den Zwitserschen Bondsraad van gedachten gewisseld en, naar men stellig vermeent, heeft de generaal Dufour bij die gelegenheid te kennen gegeven dat het gebied waarover de Victor Emmanuël-spoorweg loopt buiten het onzijdig terrein is gelegen. De Fransche troepen die door onze Regering over Suza naar Turijn zijn gezonden, hebben dus, volgens de verklaringen, tusschen Bern en Parijs gewisseld, geen onzijdigen grond betreden. Thans zou Engeland evenwel toch tegen die troepenverzending hebben geprotesteerd als tegen eene schending van het onzijdig terrein. Men verzekert dat de Regering op dit protest heeft geantwoord met eene bewering van niet ontvankelijkheid en met de verklaring dat zij, even als tot heden, zou voortgaan zich van den Sardinischen spoorweg te bedienen om met haar leger in Italië gemeenschap te houden.

— Men zegt dat l'Univers het eenige Fransche blad is dat gedurende den oorlog in Oostenrijk zal worden toegelaten. Het behoeft naauwelijks verzekerd te worden dat dit voorregt door niet één Fransch blad aan l'Univers wordt benijd.

— Een brief uit Turijn van 2 dezer behelst talrijke bijzonderheden over de zamenstelling van het Sardinisch leger, welks opperbevelhebber Koning Victor Emmanuel is, onder wien de generaal de la Marmora het bevel voert, terwijl de kolonel Petiti, chef van den generalen staf in de Krim, hem met verscheidene andere officieren volgt. De eerste aide de kamp des Konings is de generaal Della Rocca. Het leger is zamengesteld uit 20 voltallige linieregementen, gezamenlijk 60,000 man sterk; twaalf bataillons of 9600 man jagers; 7 à 8000 man genie en artillerie; 4,500 ruiters, een sterk regement tot convooi der levensmiddelen enz., in alles reeds meer dan 80,000 en weldra 90,000 soldaten, met den besten geest en eene zoo sterke verknochtheid aan den Koning bezield dat hij hen naar het andere einde der wereld zou kunnen voeren, zonder dat één hunner zich beklaagde. Rukt de vijand van den kant van Pavia of Piacenza aan, dan zal hij daar den Koning het eerst ontmoeten; komt hij van den kant van Novare, dan ontmoet hij Garibaldi het eerst. Bij het bezetten van Novare hebben de Oostenrijkers den afvoer der wateren bevolen, die, bij het doorsteken der dijken, over de velden verspreid waren. Gelijk bevel is te Vigevano en Mortara gegeven, met bedreiging van die plaatsen in brand te steken zoo er niet gehoorzaamd wierd. De briefschrijver beweert dat bij eene der eerste verkenningen eene Sardinische patrouille vier eskadrons uhlanen en Oostenrijksche dragonders verstrooid heeft. „Het is, zegt hij, op dit leger dat van nu af aan de oogen der beide werelden zullen gevestigd zijn. Ik behoef er geen woord bij te voegen."

KEULEN den 5 Mei.
Heden morgen kwam alhier H. K. H. de Prinses van Pruissen aan en zette, na een oponthoud van een uur, hare reis naar Coblentz voort.

De Oostenrijksche gezant bij het Hof der Tuilerien, baron von Hübner, is gisteren avond alhier aangekomen en heeft heden morgen vroeg zijne reis naar Weenen vervolgd.

— Men schrijft uit Berlijn dat er, ten gevolge van de politieke gebeurtenissen, eene groote bedrijvigheid heerscht bij de admiraliteit. Het nieuwe bestuur der marine-aangelegenheden doet alles om het vroeger verzuimde goed te maken en binnen den kortst mogelijken tijd het noodige materieel ter bescherming der kusten in orde te brengen. De National Zeitung herinnert de wenschelijkheid om, ter verdediging van het noordwestelijk gedeelte van Duitschland, met Nederland en België gemeenschappelijke maatregelen ter verdediging te nemen.

— De geruchten, die nog altijd te Berlijn rondloopen, omtrent eene vermoedelijke zamenkomst, welke eerlang tusschen den Prins Regent en den Keizer van Rusland zou plaats hebben, zijn, naar men van eene vertrouwde zijde verneemt, volkomen ongegrond.

— In de Preussische Volks-Zeitung leest men: Wat wij wenschen is dit, dat Pruissen met zijn leger, bij hetwelk zich dat der overige Duitsche Staten aansluit, de grenzen tusschen Duitschland en Frankrijk bezette, om door eene gewapende neutraliteit het Duitsche grondgebied te waarborgen voor elke overrompeling. Het moet met andere Staten, die evenzeer aan de grenzen van Frankrijk liggen en zich bepalen tot eene gewapende neutraliteit, het moet met Zwitserland en België tractaten zoeken te sluiten, tot wederkeerige bescherming van deze onzijdige houding. Meer echter heeft het voorloopig niet te doen en vóór alles heeft het zich daarvoor te wachten, dat het op eene of andere wijze werkzaam optrede als mede-vertegenwoordiger der Oostenrijksche politiek in Italië. Of Pruissen voor altijd in deze positie zal blijven, of het niet eenmaal, door de omstandigheden gedreven, besluite tot den aanval van Frankrijk, daaromtrent moet het zich zijn besluit met alle vrijheid voorbehouden. Dat is het wat wij verstaan onder gewapende onzijdigheid en onder het behouden der bevoegdheid tot een vrij besluit.

— Uit Konstantinopel meldt men den 4 dezer, dat de Oostenrijksche schepen eene waarschuwing ontvangen hebben om de Zwarte Zee niet meer binnen te loopen, maar eene wijkplaats in de Adriatische Zee te zoeken. De Italiaansche uitgewekenen keerden uit de genoemde hoofdstad terug. Bijaldien de Porte zich in den tegenwoordigen oorlog niet onzijdig hield, waartoe zij nogtans plan schijnt te hebben, zou Perzië een godsdienstoorlog verwekken, om het graf van Ali te heroveren. In Bulgarije en Rumelië zijn de boeren tegen de afpersingen van de ontvangers der tienden in opstand gekomen. Diegenen welke achterlijk in het betalen bleven werden wreed gepijnigd.

BRUSSEL den 6 Mei.
De Koninklijke Belgische Akademie (klasse der letteren) heeft jl. woensdag de heeren Ducpétiaux, Kervijn de Lettenhove en Chalon, tot heden corresponderende leden, benoemd tot titulaire leden dier instelling, en tot associés de heeren de Barante, den geleerden schrijver van de geschiedenis der Hertogen van Bourgondië, A. Bogaers, Nederlandsch dichter te Rotterdam, den baron von Czörnig, economist in Oostenrijk, Minervini, Italiaansch archeoloog en don Modesto La Fuente, geschiedschrijver en lid van de Spaansche Cortes. Voorts heeft de Akademie hare gouden medaille toegewezen aan den heer A. Wauters, archivaris der stad Brussel, voor zijne geschiedenis van Hertog Jan I. Aan den onbekenden schrijver eener verhandeling over de geschiedenis der rederijkerskamers in België is de zilveren medaille toegekend. Op de prijsvraag naar een gedicht op de invoering der spoorwegen in België waren 20 verzen in de Fransche en 17 in de Vlaamsche taal ingekomen. Van de Fransche gedichten is dat van den heer André van Hasselt bekroond geworden. De schrijver van het bekroonde Vlaamsche gedicht had zijn naam niet te kennen gegeven.

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 6 Mei.
Volgens officiële berigten, bij de Regering ontvangen, hebben de kolonels Salas en Rich door eene gecombineerde beweging de hoofden van den Indischen opstand Tantia Topee en Feroze Shah te Serongo overvallen en bij die gelegenheid 500 rebellen gedood. De kolonel Mead heeft, met behulp van Maun Singh, Tantia Topee gevangen genomen.

(*Latere Depêche.*)

Gisteren heeft de maarschalk Pelissier aan H. M. de brieven overhandigd, waarbij hij van zijnen post als Fransch Gezant alhier wordt teruggeroepen.

PARIJS den 6 Mei.
De Keizer vertrekt aanstaanden donderdag naar het leger.

Lord Cowley en andere Ambassadeurs hebben geprotesteerd tegen de zinsnede in het manifest des Keizers, waarin gezegd wordt: Italië zal vrij zijn tot aan de Adriatische Zee.

De Paus heeft gebeden uitgeschreven voor het herstel des vredes. Door den kardinaal Antonelli is aan de groote Europesche Mogendheden berigt dat de Pauselijke Regering strikt onzijdig zal blijven.

ALESSANDRIA den 4 Mei.
(*des avonds*).
De Oostenrijkers, die met eene kleine legermagt de Po bij Cambio waren overgetrokken, en met hunne voorposten tot Sale waren vooruitgerukt, zijn over de rivier teruggegaan. De regtervleugel van den vijand dreigt nog steeds de Po bij Frassinetto over te gaan, maar de rivier, die zeer gezwollen is, biedt groote hinderpalen voor den overtogt aan. Het blijft op den duur regenen, zoodat de lager gelegene vlakten geheel onder water staan.

PARMA den 5 Mei.
De Hertogin-Regentes is gisteren avond alhier teruggekeerd. Een gedeelte van het leger was haar te gemoet getrokken; een ander gedeelte stond geschaard langs haren weg.

WEENEN den 6 Mei.
Volgens de Wiener Zeitung zijn er in het gevecht te Frassinetto twintig Oostenrijkers gekwetst geworden.

(*Latere Depêche.*)

Volgens het officieel bulletin maakte Graaf Giulay gisteren eene demonstratie bij Candia en Frassinetto, waarbij 20 der onzen gewond zijn. Bij Cornale is eene brug over de Pô geslagen. De onzen trokken toen de rivier over en versterkten het bruggenhoofd.

Den 4 dezer kwam op den spoorweg bij Verona een trein met militairen in botsing met waggons, met ammunitie geladen. Door de uitbarsting zijn eenige waggons in de lucht gesprongen. 23 soldaten van het 17de regement zijn gedood en 124 gekwetst, maar geen enkel officier heeft letsel bekomen.

Vorst Windischgratz reist heden naar Petersburg af.

Laatste Depêche.

Volgens het laatste officieel bulletin is het aantal der Oostenrijksche troepen te Vercelli vermeerderd en hebben zij daar verdedigingswerken opgeworpen. Trino en Polietto zijn door de Oostenrijkers bezet en de voorposten staan te Troulano. In den afgeloopen nacht zijn zij van Tortono teruggetrokken. Gisteren verbrandden zij zeven bogen der brug te Serivia.

Te Piacenza is het slopen der huizen in de raijon der fortificatie-werken bevolen. Het bulletin geeft verslag van de militaire operatien te Frassinetto en Valenza.

WEENEN den 5 Mei.
Het faillissement van het bankiershuis Arnstein en Eskeles, dat hier gisteren een zoo zwaren finantielen schok veroorzaakte, bedraagt, zegt men, tusschen de tien en vijftien millioen gulden. De vorderingen van de Bank zouden zes millioen bedragen. Men hoopt dat de Bank en de maatschappij van het crediet mobilier te hulp zullen kunnen komen.

De tijdingen van het oorlogstooneel zeggen dat het Oostenrijksch leger gisteren op de geheele linie van de Pô voorwaarts is gerukt.

De Groothertog van Toskane is hier gisteren avond aangekomen.

TRIEST den 6 Mei.
De raad van bestuur der handelsbank alhier heeft eene buitengewone algemeene vergadering tegen den 8 junij bijeengeroepen, om over het uitstel van verdere betalingen te beraadslagen.

TRIEST den 4 Mei.
De militaire overheid te Milaan heeft den 3 dezer de afgifte bevolen van al de voorhanden zijnde wapenen. De generaal Wimpffen heeft heden eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij hij bekend maakt dat hem de verdediging van Triest en van de kusten van Illyrië is toevertrouwd.

BERN den 6 Mei.
De Bondsvergadering heeft de verklaring van den Bondsraad, betrekkelijk de onzijdigheid van onze Regering, benevens de militaire maatregelen door den Raad genomen, goedgekeurd en den generaal Dufour tot opperbevelhebber van het Zwitsersche leger benoemd.

BERN den 5 Mei.
(*des avonds.*)
De Bondsraad heeft per telegraaf het navolgende berigt uit Mogadino ontvangen: De Oostenrijkers doen strooptogten langs het meer Maggiore; men hoort geweer- en kanonvuur. De telegrafische en spoorwegverbinding met Novara is verstoord. De gemeenschap met Milaan vindt alleen nog over Lugano plaats. De Franschen bezetten Alessandria en Casale.

KOPENHAGEN den 6 Mei.
De Koning is van Frederiksborg aangekomen. De staatsraad Tenger is tot Minister van finantien, de bisschop Monrad tot Minister van eeredienst benoemd. De heer Unegaard, die als Minister van binnenlandsche zaken wordt vervangen, blijft in het Ministerie voor de Hertogdommen Holstein en Lauenburg.

LONDEN den 6 Mei.
KOFFIJ flaauw, native 49 a 56 sh. — THEE en SUIKER flaauw. — RIJST lager. — OLIE. Raap 39¼; Lijn- 29 a 29½. — IJZER 48.3. — TALK in loco 56 sh., op levering 56 a 56½. — GRANEN. Tarwe slap. Haver en Gerst vast. — BOTER: Friesche 106, Gron. 90, Zwolsche 100, Kamper 104.

LIVERPOOL den 6 Mei.
KATOEN. Afgedaan 5000 b. tot lagere prijzen.

BERLIJN den 6 Mei.
ROGGE per voorjaar 41½ th. — RAAPOLIE per voorjaar 11⅔ th.

PARIJS den 6 Mei.
Frankrijk 3 pct. 61. Crediet Mobilier 512. Spanje 1½ pc. 24½; dito Binnenl. 3 pc. 34½.

LONDEN den 6 Mei.
Geconsolideerden 3 pc. 90¼. Spanje 1½ pc. 25¼; dito Buitenl. 3 pc. 37½; dito Cert. 3¼. Portugal 3 pc. 39½. Mexico 3 pc. 16½. Grenada 3¾ pc. 4¾. Venezuela 4½ pc. 32 a 33; dito Uitgestelde 14 a 14½. Holland 4 pc. 92; dito 2½ pc. 56½. Illinois Shares 61 a 63; dito Bonds 7 pc. 68 a 72.

WEENEN den 5 Mei.
Nationale Metalliek 5 pc. 64.60. Metall. 5 pc. 61.50. Wissel Londen ƒ 145.

FRANKFORT den 6 Mei.
Metalliek 5 pc. 35; dito Nationale 39⅛.

ANTWERPEN den 6 Mei.
Spanje 1½ pct. 23½; dito Binnenl. 3 pc. 32½; Metall. 5 pc. 32½; dito Nationale 5 pc. 37.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 6 Mei.
Z. M. de Koning en Z. K. H. de Prins van Oranje hebben heden ochtend ten 6 ure op het Alexandersplein de exercitien bijgewoond, welke aldaar door de dragonders met de recruten en de veldartillerie zijn uitgevoerd.

— Z. K. H. de Prins van Oranje geeft heden middag een diner.

— Heden morgen is een aantal paarden van Z. M. den Koning naar het Loo vertrokken.

— De verbeteringen en verfraaijingen aangebragt aan het buitenverblijf Soestdijk zijn ten einde gebragt. Gelijk wij reeds vroeger meldden, zal H. M. de Koningin Weduwe in junij aldaar haar zomerverblijf aanvangen.

— Aan eenige leden der Eerste Kamer is gisteren door den voorzitter dier Kamer een keurig diner aangeboden.

— Heden ochtend heeft de laatste keuring van voor de dienst gedesigneerde jongelieden in de Koekamp alhier plaats gehad.

— De 's Gravenhaagsche afdeeling van de Maatschappij tot bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid heeft in de gisteren gehouden vergadering besloten door alle mogelijke middelen de aansluiting van Scheveningen en de residentie aan het groote spoorwegnet van Europa te bevorderen. Al dadelijk zal te dien einde eerstdaags eene algemeene meeting van de inwoners dezer stad worden gehouden, tot voorbereiding der werkzaamheden waarvan door de afdeeling een committé is benoemd. Tot leden daarvan zijn gekozen de heeren mr. A. de Pinto en jhr. mr. G. C. L. Janssens, leden van den Gemeenteraad; de heeren Varkevisser en Heynsbergen, leden van de Kamer van koophandel en fabrieken alhier, benevens de heeren mrs. L. Metman en Kappeyne van de Copello, als leden van de afdeeling zelve. Het bestuur zal eindelijk nog twee leden daartoe benoemen uit de Haagsche afdeeling van de Haarlemsche Maatschappij tot bevordering van nijverheid.

— De commissie uit het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland heeft gisteren na afgelegd examen als candidaat-notarissen toegelaten de heeren C. C. Krom jr., te Leyden; G. L. Piek, te Hazerswoude; W. J. A. Roldanus, te Schiedam; H. van Wijk, te Woerden, en A. W. Kroller, te Rotterdam.

Heden zijn toegelaten de heeren: J. A. Vorstman, te Delft; P. J. Janssens, te Rotterdam; J. J. P. Roering, te Leydschendam; A. A. van Scheltema, te Leyden, en G. C. Deketh, te 's Hage.

— De examens voor de verschillende vakken van onderwijs, alhier in Diligentia gehouden, zijn thans afgeloopen en hebben over het algemeen stof tot tevredenheid gegeven. Van die welke voor het Fransch examen hebben afgelegd, is ongeveer 1/3 aangenomen. De examens in de vreemde talen moeten ditmaal nog al streng geweest zijn.

— De Kiesvereeniging Nederland en Oranje alhier, heeft tot candidaat voor het lidmaatschap van de Provinciale Staten van Zuidholland voorgesteld de heeren F. van Hogendorp, E. J. A. van Bijlandt, S. A. van Hoogstraten, W. K. van Gennep en M. A. Hartman.

— De Hooge Raad der Nederlanden (burgerlijke kamer) heeft bij arrest van heden verworpen de vordering van de stad Leyden contra den Staat der Nederlanden, betreffende den eigendom van de Haarlemmermeer.

— Men zal zich herinneren den brutalen diefstal eenigen tijd geleden ten nadeele van zekeren horlogiemaker te Rotterdam gepleegd, door het instooten der glasruiten, na alvorens de bel met den knop van de deur door een touw te hebben vastgemaakt. Deze persoon, genaamd Martinus Bakker, is te dier zake, gisteren door het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland tot zes jaren tuchthuisstraf veroordeeld. Reeds vroeger was hij wegens diefstal tot gevangenisstraf verwezen.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaturdag den 5 dezer bestaan uit: La Muette de Portici, 2de, 3de en 4de acte, en Martha, ou le Marché de Richmond.

— Onder het kunstrijders-gezelschap van den heer Edw. Wollschläger bevindt zich ook de heer James Robinson, dezelfde van wien de dagbladen in der tijd zooveel gewag maakten en met welken rijder de heer Wollschläger de voornaamste kermissen in ons Vaderland zal bezoeken.

ROTTERDAM den 6 Mei.
Wij verwijzen onze lezers naar de belangrijke discussien welke in de Tweede Kamer hebben plaats gehad. Uit de mededeelingen der Regering is gebleken, dat zij zonder eenige pressie van buiten af en vrij van alle banden en tractaten, eene geheel expectative houding met betrekking tot de buitenlandsche gebeurtenissen aanneemt; dat zij alleen als maatregel van voorzorg de magazijnen van het noodige materieel en onze veldartillerie van de noodige paarden wil voorzien; dat zij eene voordragt zal doen tot dekking van uitgaven voor het marschvaardig stellen van het Limburgsche Bondscontingent, en dat zij eene gelijke voordragt zal aanbieden tot het oproepen van twee ligtingen om zich in den wapenhandel te oefenen. Bij deze gelegenheid heeft tevens de Minister van Finantien verklaard, dat de 10 millioenen, dezer dagen door de Wetgevende Magt tot amortisatie aangewezen, niet geheel tot dat doel zullen worden bestemd, doch dat daarmede de buitengewone uitgaven voor krijgstoerustingen zullen worden gedekt, ten einde niet alle aanwezige baten uit te putten en zoo doende de uitvoering van voorgenomen groote werken onmogelijk te maken.

De Staats-Courant behelst een Koninklijk besluit van 2 mei, op de Koninklijke Academie te Delft betrekkelijk, en, uit aanmerking dat de Academie, voor zoover zij strekt tot opleiding van ambtenaren voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch Indië, geen toereikend getal ambtenaren voor de dienst oplevert, strekkende om, in afwachting van eene definitieve herziening der bestaande bepalingen, betreffende de opleiding van en de benoembaarheid tot ambtenaren, in de bestaande behoeften te voorzien. Met wijziging in zoo verre der besluiten van 20 october en 6 december 1842, en der Kabinetsbeschikking van 17 augustus 1846, wordt derhalve bepaald:

Art. 1. De kweekelingen aan de Koninklijke Academie te Delft, bestemd voor de burgerlijke dienst in Nederl. Indië, die na een voldoend overgangs-examen tot den cursus van het derde studiejaar zijn toegelaten, en daarbij, ten genoegen van het bestuur der Academie, bewijzen leveren van goed gedrag en van een gezond ligchaamsgestel, zonder voor gemelde dienst hinderlijke gebreken, worden door Onzen Minister van Kolonien, op voordragt van het voormeld bestuur, aangesteld tot candidaat-ambtenaren voor de burgerlijke dienst in Nederl. Indië, en zijn daardoor vrijgesteld van de bij art. 9 van het Koninklijk besluit van 20 october 1842, nº. 55, bevolene jaarlijksche storting van ƒ 200, welke alsdan ten laste komt der koloniale geldmiddelen. Deze vrijstelling wordt voor niet langer dan voor twee jaren verleend, tenzij bijzondere omstandigheden, ter beoordeeling van Onzen Minister van Kolonien, voor verlenging mogten pleiten. Hij, die twee malen aan het overgangs-examen tot den cursus van het derde studiejaar niet heeft voldaan, kan den titel van candidaat-ambtenaar voor de burgerlijke dienst in Nederl. Indië niet meer erlangen. Die titel wordt verbeurd door hem, die twee malen aan het overgangs-examen van het derde tot het vierde studiejaar niet heeft voldaan; die twee malen vruchteloos het eind-examen beproefd heeft en eindelijk door hem die zich dien titel door een berispelijk gedrag, ter beoordeeling van het bestuur der Academie, onwaardig heeft gemaakt.

Art. 2. Aan Onzen Minister van Kolonien kunnen door het bestuur der Academie te Delft, als candidaat-ambtenaar voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch Indië worden voorgedragen, zij, die aan een van 's Rijks Hoogescholen den rang van doctor of van candidaat met den eersten of tweeden graad, in eenig vak van wetenschap hebben verkregen, en zij die aan de landbouwkundige school te Groningen na een volledigen cursus een eind-examen hebben afgelegd met de verklaring dat zij *uitstekend voldaan* hebben. De in dit artikel bedoelde personen zullen een tweejarigen cursus aan de Koninklijke Academie te Delft moeten doorloopen, om, na een voldoend eind-examen te hebben afgelegd, het radikaal van ambtenaar der tweede klasse te kunnen erlangen. Zij zullen zich onder overlegging van de noodige diplomata van afgelegd examen, getuigschriften en geneeskundige verklaringen, waaruit ten genoegen van het bestuur der Academie blijkt dat zij van een goed gedrag en van een gezond ligchaamsgestel, zonder voor de Indische dienst hinderlijke gebreken zijn, tot dat bestuur wenden ter erlanging van den titel van candidaat-ambtenaar voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch Indië, onder de daaraan verbonden voorregten, omschreven in het eerste lid, en voorwaarden, omschreven in het derde en vierde lid van het voorgaand artikel, met dien verstande dat de strafbepaling, in het eerste gedeelte van dat vierde lid omschreven, wordt toegepast op hem die *twee* malen aan het overgangs-examen van het eerste tot het tweede studiejaar niet voldaan heeft.

Art. 3. Het diploma van het aan de Koninklijke Academie te Delft afgelegd eind-examen voor ambtenaar van de eerste of van de tweede klasse, vermeldt of de geëxamineerde voldaan of wel uitstekend voldaan heeft.

Art. 4. Het diploma in het voorgaand artikel genoemd, geeft aanspraak op benoeming tot ambtenaar voor de burgerlijke dienst in Nederl. Indië. Aan de aldus verkregen benoeming is verbonden vrije overtogt als passagier van de eerste klasse en tegemoetkoming in de kosten van uitrusting ten bedrage van ƒ 400, en een non-activiteits-tractement van af den dag van aankomst te Batavia ten bedrage van ƒ 150 of ƒ 175 's maands, naar mate de benoemde bij het eind-examen *voldaan* of *uitstekend voldaan* heeft. De benoeming tot ambtenaar en de daaraan verknochte voordeelen vervallen wanneer de benoemde, anders dan om geldige redenen, ter beoordeeling van Onzen Minister van Kolonien, zich niet binnen zes maanden na zijne benoeming naar Java inscheept.

Art. 5. Onze Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië is bevoegd om, na ingewonnen advies van het hooggeregtshof, doctoren in de regten die gedurende zeven jaren in Nederlandsch Indië, hetzij in de regtspractijk, hetzij in eene regterlijke betrekking, blijken hebben gegeven van bijzondere geschiktheid, onder Onze nadere goedkeuring, voor zooveel betreft de eerste indienststelling of bevordering, te benoemen tot betrekkingen bij het regtswezen waarvoor tot dusverre het radicaal van ambtenaar der eerste klasse werd vereischt. Voor de betrekkingen van omgaand regter op Java en van diens griffier worden echter zooveel mogelijk benoemd ambtenaren der eerste klasse.

Art. 6. Onze Gouverneur-Generaal is bevoegd om in elk der jaren 1859 en 1860 twintig ambtenaren van de derde klasse, die geacht worden door bekwaamheid, geschiktheid en gedrag het meest in aanmerking te komen om tot hoogere rangen in 's Lands dienst op te klimmen en minstens vijf jaren in 's Lands dienst zijn werkzaam geweest, na afgelegd vergelijkend examen, onder Onze nadere goedkeuring te beschouwen als te bezitten het radicaal van Indisch ambtenaar der tweede klasse.

Art. 7. Onze Gouverneur-Generaal is bevoegd om, bij gebrek aan ambtenaren der eerste of tweede klasse, ambtenaren van de derde klasse te benoemen tot de betrekkingen van adsistent-resident, secretaris en controleur bij het binnenlandsch bestuur op Sumatra.

Art. 8. Onze Gouverneur-Generaal is bevoegd om ter benoeming tot ambtenaren van de derde klasse in aanmerking te brengen personen die vijf jaren in 's Lands dienst in Nederlandsch Indië zijn werkzaam geweest en bij een goed zedelijk gedrag, blijken van ijver en geschiktheid hebben gegeven.

Art. 9. Wij behouden Ons voor om, bij gebrek aan personen, voorzien van het diploma der Koninklijke Academie te Delft, te benoemen tot ambtenaren der eerste of der tweede klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch Indië personen die in of buiten 's Lands dienst blijken hebben gegeven van algemeene of bijzondere bekwaamheden. Daartoe zullen bij voorkeur in aanmerking komen zij die, aan een van 's Rijks Hoogescholen, den rang van doctor met den eersten of tweeden graad in eenig vak van wetenschap hebben verkregen.

Art. 10. De bepalingen van art. 1 tot en met 4 zijn ook van toepassing op hen die thans aan de Koninklijke Academie te Delft worden opgeleid tot ambtenaren voor de burgerlijke dienst in Nederl. Indië.

De Staats-Courant behelst een Koninklijk besluit van 30 april 1859, waarbij, uit overweging dat er behoefte is aan eene aanvulling van het personeel der attachés bij het Nederlandsche Corps Diplomatique en met verwijzing naar verschillende vroegere besluiten, het volgende bepaald wordt: Art. 1. Er zullen bij het Corps Diplomatique benoemd worden twee attachés, hetzij bij het Departement van Buitenlandsche Zaken, hetzij bij de gezantschappen buiten 's Lands, ieder op eene jaarwedde van duizend gulden (ƒ 1000), waarvan de tijd van ingang zal worden bepaald bij het doen der aanstelling. Art. 2. Tot leden der commissie, belast met het afnemen van het te houden examen, worden benoemd: W. A. baron Schimmelpenninck van der Oye, minister van Staat, voorzitter; mr. E. van Voorthuysen, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; mr. J. A. Mutsaers, lid van den Raad van State; J. Bake, emeritus-hoogleeraar te Leyden; mr. H. Cock, hoogleeraar te Leyden, en mr. J. Ackersdijk, hoogleeraar te Utrecht. Art. 3. Het onderzoek naar de kundigheden van hen, die voor opgemelde betrekking van attaché in aanmerking wenschen te komen, geschiedt door de voorschreven commissie, vóór den 20sten junij, op nader door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen dag, aan het locaal van het Departement van Buitenlandsche Zaken. Art. 4. Door Onzen voornoemden Minister worden opgeroepen de jongelieden, die tot meergemeld onderzoek verlangen te worden toegelaten, met aanduiding van hetgeen van hen wordt gevorderd. Art. 5. De commissie beslist bij meerderheid van stemmen nopens de al of niet toelating der geëxamineerden, en geeft hun van die beslissing onverwijld mondeling kennis. Bij staking van stemmen, is die van den voorzitter beslissend. Art. 6. Het door de commissie na afloop van het onderzoek aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken uit te brengen verslag vermeldt, met opzigt tot de door haar toegelaten candidaten, ieders meerdere of mindere bekwaamheid in elk der behandelde vakken.

In verband met bovengenoemd besluit heeft de Minister van Buitenlandsche Zaken allen die het kan aangaan opgeroepen zich vóór 1 junij aanstaande schriftelijk bij het Departement van Buitenlandsche zaken aan te melden, met opgave hunner namen, voornamen en woonplaats, en onder overlegging van het bewijs dat zij aan een van 's Rijks Hoogescholen tot doctor in de regten bevorderd zijn. In die oproeping, in de Staats-Courant van 6 mei voorkomende, wordt tevens opgegeven wat bij het onderzoek van de kandidaten zal worden gevorderd.

Van wege het Ministerie van Binnenlandsche Zaken zijn de volgende mededeelingen wegens den Rijks telegraaf gedaan:

Met den 9 dezer wordt het kantoor van den Rijkstelegraaf op het Loo weder geopend.

Het kantoor van den Rijks-telegraaf te Rotterdam heeft voortaan doorloopende nachtdienst.

De Kerkeraad der Ned. Hervormde gemeente te Brielle heeft, ten gevolge van het vertrek van ds. M. D. Deeleman naar de gemeente Rotterdam, uit het bevorens gemaakt twaalftal van HH. predikanten, waarop alphabetisch geplaatst zijn dd. M. J. Bouman, te Hoevelaken; A. J. Vis Dieperink, te Wognum; J. T. A. van Dorp, te Hoornaar; J. W. P. Feith, te Heino; E. J. W. Koch, te Oosterwijk; F. T. de Mazure, te Bennebroek; W. Mijsberg, te Benthuizen; F. W. O. Rogge, te Oud- en Roodkerk; A. van Tooreuburgen, te Purmerend; J. Breunissen Troost, te Deurne; H. Worst, te Epe, en C. F. Zeeman, te Welsum, geformeerd het volgend zes- en drietal, te weten: zestal, dd. Feith, Koch, de Mazure, Mijsberg, Worst en Zeeman; drietal, Koch, Worst en Zeeman.

— Uit het naburig Kralingen gewordt ons heden het volgend berigt ter plaatsing.

De dag van gisteren leverde voor de gemeente

Kralingen een eenvoudig maar toch niet minder gewigtig feest. Mogt de Schoolcommissie zich sints jaren met grond verblijden over den toestand van het onderwijs, onder de leiding van den hoofdonderwijzer A. L. Stuart; het gehouden examen, in tegenwoordigheid van leden van den Gemeenteraad, leverde het ondubbelzinnigste bewijs op van den voortdurenden ijver en belangstelling, waarmede hij, door zijne hulponderwijzers ondersteund, zijne zoo gewigtige taak blijft behartigen. Niet alleen dat de commissie reden had, over de gemaakte vorderingen der kinderen zich ruimschoots te mogen verblijden, maar ook het getuigenis van den hoofdonderwijzer, omtrent hun gedrag in het afgeloopen jaar, gaf haar ruime stof tot tevredenheid. Aangenaam was het haar dan ook, daartoe door den Gemeenteraad in staat gesteld, om aan velen prijzen als bewijzen van hare goedkeuring te kunnen geven, en ten slotte het aanwezige getal van 382 kinderen op eene doelmatige wijze te kunnen onthalen.

— Heden is aan de Hoogeschool te Leyden tot doctor in de godgeleerdheid gepromoveerd de heer du Marchie Servaas, van Amsterdam, na de verdediging van eene Disquisitio de vita et scriptis Eligii episcopi Noriomensis.

— In de meelfabriek van den heer T. van Andel te Gorinchem, heeft ll. dingsdag een treurig ongeluk plaats gehad. Een 19jarig meisje bragt haren minnaar, den machinist der fabriek, een bezoek. Terwijl deze laatste haar de werking der machine aantoont, komt zij ongelukkig te digt daarbij, zoodat hare kleederen tusschen een rad beklemd geraken, en zij met dit rad eenige keeren wordt rond geslingerd. Voor men de machine kon doen stil staan en haar ter hulp snellen was haar hoofd reeds tegen den grond verpletterd.

— Eenigen tijd geleden werd gewag gemaakt van een plan van sommige ingezetenen van Amsterdam om eene inrigting tot burger-spijsbereiding tot stand te brengen, voornamelijk met het doel om den ambachtsman voor 10 of 12 centen een krachtigen, gezonden kost te verschaffen, dien hij of in het gebouw zelf kan gebruiken of wel kan doen afhalen. Gedurende de wintermaanden hebben de ontwerpers, zijnde de heeren Bruno Tideman, mr. W. Voorbeytel Cannenburg en N. Redeker, zich onledig gehouden daartoe het benoodigd kapitaal bijeen te brengen, en thans zijn hunne pogingen met een gunstig resultaat bekroond. Een en ander heeft een kapitaal van ƒ 16,000 opgeleverd. De ontwerpers hebben toen gemeend de inschrijvers te moeten bijeenroepen, ten einde voorloopige maatregelen te nemen, en met den bouw aan te vangen, opdat de zaak tegen het najaar in werking trede. Het verkregen kapitaal is ruim toereikende tot betaling van den aangekochten grond, en van het door den heer N. Redeker ontworpen gebouw. Men behoeft nu nog circa ƒ 10,000 exploitatie-kapitaal. Om dit te verkrijgen zal een verslag der ll. dingsdag gehouden vergadering met de ontwerp-statuten gedrukt en aan de inteekenaren rondgezonden worden, ten einde deze in de gelegenheid te stellen door vereenigde pogingen de deelneming tot ƒ 25,000 te doen klimmen. Middelerwijl zullen de statuten door het benoemd bestuur aan Z. M. ter goedkeuring worden aangeboden, en zal met den bouw worden aangevangen.

— In de eergisteren gehouden zitting van den Gemeenteraad van Haarlem is door B. en W. ingediend een concept-besluit en ontwerp voor eene geldleening van ƒ 80,000 a 4 pct. voor de te verrigten openbare werken. Een en ander is in handen gesteld van de commissie van finantien. — Nadat besloten was om verscheidene aan de orde gestelde stukken aan te houden, is het request, betreffende den aanleg van een weg van den Haarlemmermeerpolder naar den Amsterdamschen straatweg, benevens het daartoe betrekkelijke voorstel van den heer Imans c. s., in overweging genomen, en heeft de voorzitter een brief voorgelezen van de Kamer van koophandel, in welken de aanleg van een korteren weg naar dien polder als zeer wenschelijk wordt voorgedragen, alsmede een adres van verscheidene ingezetenen, strekkende dat op het verzoek en voorstel een gunstig besluit moge worde genomen. De heer Imans heeft daarop het voorstel toegelicht. Verscheidene leden hebben gewenscht de zaak nog aan te houden; doch een voorstel van den heer Travaglino in dien zin is, met 8 tegen 6 stemmen, verworpen. Een voorstel van den heer Quarles, houdende dat de stad niet op zich zou nemen het onderhoud van de brug en van hetgeen daartoe betrekking heeft, maar, zoodra de brug zou zijn gelegd, ƒ 16,000 beschikbaar zou stellen voor den aanleg van den weg, is, met 11 tegen 3 stemmen, afgewezen. Nadat ook een amendement van den voorzitter op het voorstel, met 8 tegen 6 stemmen, was afgewezen, heeft deze een nieuw amendement voorgedragen, aldus luidende: „Dat de Raad besluite, dat een weg naar den Haarlemmermeer-polder zal worden aangelegd, overeenkomstig het ingediend request en het gedane voorstel; -- dat daarvoor eene som van ƒ 16,000 beschikbaar zal worden gesteld, met aanneming van de voorwaarden, zoowel van aflossing, als anderzins, zooals die bij het adres en het voorstel zijn omschreven." Tot de voorwaarden van de leening van ƒ 10,000 voor de brug en der wachterswoning behoort ook dat de stad voor de te negocieren gelden ad ƒ 10,000 voor de brug en eene wachterswoning, jaarlijks ƒ 500, met eene premie, zal aflossen. Vermits verscheidene leden het wenschelijk achtten om de premie te bepalen, heeft de heer Travaglino voorgesteld om de aflossing zonder bijbetaling van premie te doen plaats hebben. Dit voorstel is, met 9 tegen 5 stemmen, afgewezen, en daarop is een voorstel van den heer Delcourt, om de vaste premie voor de uit te loten aandeelen op 5 ten honderd te stellen, met 13 tegen eene stem, aangenomen. — Vervolgens is het laatste door den voorzitter voorgestelde amendement gewijzigd met betrekking tot het besluit nopens de premie, met 12 tegen 2 stemmen aangenomen.

— Ll. dingsdag is de boerenwoning van K. Veerman in de gemeente Haarlemmermeer, aan den Sloterweg, geheel afgebrand. De heer burgemeester, onmiddelijk op de plaats tegenwoordig, heeft aanleiding gevonden Veerman in arrest te doen nemen.

— Ll. maandag is op eene hofstede aan den Vlissingschen weg, door den timmerman A. Willemse, te Oost-Souburg, een gemetselde regenbak ter inhoudsgroote van 15,000 Ned. kannen, in zijn geheelen omvang ontgraven en uit den grond geligt, en over eene lengte van omstreeks 250 ellen vervoerd naar de plaats waar hij weder tot hetzelfde einde moet dienen. De klomp metselwerk weegt 11,000 Ned. ponden, en het geheele werk is door acht man met de noodige werktuigen verrigt.

— Onlangs werd melding gemaakt van het kamp bij Milligen; thans berigt men nader dat de werkzaamheden van het uitbakenen dier legerplaats bestemd voor 12 bataillons infanterie, 2 regementen kavalerie en 2 batterijen artillerie met den meesten spoed zijn voortgezet en afgeloopen. Dit jaar zullen 5 tirailleurs compagniën kamperen, op de plaats bestemd voor het 12de bataillon en de overige met de schietschool op die voor het 11de bat., dus aan deze linkervleugel van het infanterie-kamp. Men heeft reeds een begin gemaakt met achter die bataillons een put te boren, terwijl zeer spoedig in de nabijheid nog twee andere putten zullen worden gemaakt door den aannemer de Bruin. Ook is het bouwen van een ambulance, kantine en stal reeds aanbesteed. Het kamp is gelegen aan de noordzijde van den straatweg van Amersfoort naar Apeldoorn en wel in de nabijheid van het dorp Ganderen en de buurtschap Meerveld, tusschen de beide huizen oud- en nieuw Milligen op eene zeer uitgestrekte heide, die uitmuntend geschikt is tot het legeren en oefenen van de troepen der verschillende wapenen. Weldra verwacht men de benoodigde manschappen der infanterie en mineurs om de voorloopige werkzaamheden te voltooijen. Het toezigt daarover is nu opgedragen aan den kapitein Prinse der genie, onder directie van den luitenant-kolonel von Motz van den generalen staf.

— In de zitting van den Gemeenteraad van 30 april te Enschedé is besloten aan Z. M. een adres aan te bieden tot vergrooting der gemeente, door aanhechting van een gedeelte der gemeente Lonneker.

— Volgens ontvangen berigt, had de Harlinger Groenlandvaarder Noordpool, kommandeur C. Brinkman, den 1 april ll. ongeveer 800 robben gevangen; aan boord bevond zich alles in goeden staat.

— Op de ll. dingsdag te Leeuwarden gehouden tweede voorjaars-paardenmarkt was aangevoerd een 100tal stuks, die van ƒ 30 tot ƒ 575 werden verkocht. Door de hooge prijzen was de handel traag.

— Eergisteren is aan de Groningsche Hoogeschool tot doctor in de geneeskunde bevorderd de heer H. D. Nanninga van Winsum, na verdediging van een proefschrift: Over den invloed van de lucht-electriciteit op het heerschend ziektekarakter, vooral met betrekking tot de Cholera.

— Eergisteren heeft te Maastricht de aanbesteding plaats gehad van het leggen van een grindweg van Amstenrade over Aalbeek naar Meerssen, met een zijtak naar Valkenburg. Het werk is gegund aan den heer H. C. Lathouwers te Vught, voor ƒ 36,940.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 6 Mei.

OVERLEDEN: P. Leintjes, vrouw van A. F. Tenholter, 27 j. — A. Koogje, z., 1 j. — R. van Santen, d., 2 m. — C. Schenk, wed. G. Oerlemans, 78 j. — C. van der Kolk, d., 1 j. — P. H. de Munnik, jm., 22 j.

BEVALLEN: A. Westerwoudt, geb. de Vos, levenl. d. — A. P. Molenaar, geb. Kreukniet, d. — J. Aalhuizen, geb. de Bruyn, d. — J. P. Tusschenbroek, geb. Smit, d. — G. M. van der Weerden, geb. van Hilst, d. — C. C. Hijdelaar, geb. van der Touw, z. — G. H. Janssen, geb. Bertus, d. — M. J. Schoth, geb. Stox, d. — A. H. Feder, geb. Bijl, z. — A. J. Breems, geb. van der Stoel, z.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.30, 11.40, 3.35, 6.30.
" " alleen naar 's Hage 9.45. 9.30.
" Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
" 's Hage alleen naar Rott. 8.30. 3.44.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.—, 2.45.
" Breda naar Rott. en Antwerpen: 6.50, 12.35. 5.20.
" Antwerpen naar Rott. en Breda: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.15, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr., Rott., Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.25, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr., Amst., Rott.: 6.33, 9.50, 11.40, 12.30, 6.58,—
Utr.n.Rott. 6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag

Beursberigten.

ROTTERDAM den 6 Mei.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½ pCt.	55¼		
"	dito dito 3 "	64¾		
"	dito dito 4 "	85		
"	Handel-Maats 4½ "	121	op resc.	
Spanje,..	Obl. 3 nu.....1½ "	23½	24	23½
"	Binnen. a 6/m. 3 "	31⅜		
Portugal,	dito 1856/57 3.. "	34½		
Rusland,	Obl. 1798/1816 5 "	96⅜		
"	dito 1828/29 ..5 "	95		
"	bij *Stiegl.* 1855. 5 "	90¾	90⅞	90¾
Oostenr.,	Metalliek.......2½ "	19 1/16	19⅛	19⅛
"	dito Oude........5 "	33		
"	N. Rente Ams. 5 "	49¼	50	50
"	Nationale.......5 "	37	38	37
Venezuel.	Uitgestelde....2½ "	12 15/16		
Grenada..	......................3¾ "	11¼	11⅜	11 5/16
Mexico,...	Obligatien ....3 "	14¼		

Alle fondsen toonden heden wederom eene min of meer gevoelige prijsvermindering bij gisteren aan, terwijl de handel niet zeer uitgebreid was.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Ned. Werk. Schuld, 3 pc. 65; dito 4 pc. 84¾. Oostenrijk Metalliek, 2½ pc. 19⅛, dito Oude 5 pc., 33; dito Nationale 5 pc., 36¾ a 37¼; gebl. 36¾. Grenada 3¾ pc., 11⅛. Mexico 3 pc. 14¼. Venezuela 2½ pc. 12¾.

AMSTERDAM den 6 Mei.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½ pCt.	53⅝	54	53¾
"	dito dito 3 "	61¾	62½	61¾
"	dito dito 4 "	82	84	82
"	Amort-Synd...3½ "	82		
"	Handel-Maats. 4½ "	117	120	
"	O. I. Leening 4 "			
"	Leen. Holl. Sp. 4½ "			
"	Rijn-Spoorw...4½ "			
"	Maats. v. Weld. 4 "			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½ "			
Frankrijk,	Certificaten....3 "			
Spanje,..	Buitenlands...1½ "	24	24½	24⅛
"	dito 3 "	33	34	
"	Binn. a ƒ 6000 3 "	32⅜	33	32⅞
"	Amort. Schuld.........	6	7	6
"	Bew. v. Coup..........			
Portugal,	Oblig. ....3 pCt.	34	35	34⅛
"	dito 1856/57..3 "	33 11/16	34⅛	33¾
"	dito Uitgest..	25		
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5 "	93⅞	95	94½
"	dito 1828/29..5 "	93¼	93½	
"	Cert. 1831/33..5 "			
"	dito 1840......4 "	73	73½	73
"	dito *Stieglitz*..4 "	73¾		
"	dito d.° Nieuwe 5 "	83¾	84	
"	dito d.° 1855 N. 5 "	89	90⅛	89
"	dito te Londen 4½ "	88		
"	dito v. Assign. 6 "			
"	Inschr. dito ...6 "			
Polen,....	Aand. 1835..........ƒ			
"	Obligatien......4 pCt.	66		
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5 "			
"	dito dito 4 "			
"	dito Met. Oude 5 "	31½	33	32¼
"	dito N. te Ams. 5 "	47	47¾	47⅜
"	dito Nat. Met. 5 "	35¾	36¾	36¼
"	dito Metall.....2½ "	18¼	18⅞	
"	Wen. Ad. fl 250 4 " ƒ	190		
Brazilië,	1843, £ 100 5 "	88		
Equador,	£ 100..........1 "	13		
"	Onbepaalde....1 "	12		
Venez.,...	Obligatien......5 "	28¼	30¼	28½
"	Uitgestelde....2½ "	12	12⅛	
Grenada,	Obligatien......3¾ "	10¼	11⅛	11⅛
"	Uitgestelde....	3 5/16	3⅞	
Mexico,..	Obligatien......3 "	13½	14	14
"	dito Onbep....3 "			
Illinois,	.......................7 "	65	66	66½

Rusland, N. 4 pc., 73¼; idem Spoorw. Aand., volgef., 198 a 200. Weener Bankactien ƒ 512 a ƒ 515; id. Aand. 1839, ff. 250, ƒ 205 a ƒ 207. Phild., bij Hope & Co., Lr. A, ƒ 84. Louisiana, 5 pc., 95½. Griekenland 1825, 5 pc., 2⅛ a 2⅜.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 4 pc. Disconto 3 pc.

Alle fondsen waren heden weder aanmerkelijk lager, uithoofde der veelvuldige verkooporders. Alleen Spaansche bleven redelijk vast, daar er eenige buitenlandsche kooporders in die fondsensoort werden uitgevoerd.

Laat beurs vertoonde zich eenige kooplust, hetwelk op de slotkoersen een gunstigen invloed had.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 53¾. Spanje, 1½ pc., 24⅛ a ¼; dito Binnenlands. 3 pc., 33 1/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 32¾; dito Nationale 5 pc., 37¼.

PARIJS den 5 Mei.

Frankrijk 3 pc. 61.25, 60.95, 60.95; dito op ult. 61.15, 61.25, 60.40, 60.95; dito 4½ pc. 89.45 88, 89; dito op ult. 89; Fransche Bank 2550; Crediet Mobilier 520, 505, 507.50. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorwegen —. Napels 5 pc. —. Spanje 1½ pc. 27; dito Binnenl. 3 pc. 36; dito Passive —.

De beurs opende heden vrij vast, maar na het eerste half uur liepen de prijzen op eens merkbaar terug en bleven slap tot aan het einde. De 3 pc. openden 61.20, maar daalden weldra tot 60.95. Het Crediet Mobilier en de Spoorwegactiën deelden in de algemeene daling.

LONDEN den 5 Mei.

De 3 pc. Gecons. a contant 89¾ a 90⅛; dito op tijd 89¾ a 90. Oostenrijk 5 pc. 34 a 38. België 4½ pc. 96 a 98. Brazilie 4½ pc., 1858, 90. Holland 4 pc. 92. Mexico 3 pc. 16½ a 17. Rusland 4½ pc. 90 a 92. Spanje 3 pc. 39. Sardinië 5 pc. 65 a 67½. Turkije 6 pc. 58 a 61; dito 6 pc. 1858, 52 a 50.

Binnenlandsche fondsen vast met weinig handel. De buitenlandsche beginnen ook langzamerhand weder meer tot vaste noteringen te geraken.

Scheepstijdingen.

Brouwershaven (O. ten N.—O.)
6 *mei*. Niets gepasseerd.

Hellevoetsluis. *Aang.*
6 *mei* Robert Stride, Cuthbert, Newcastle
Commerce, Rogers, dito
Vertrokken.
6 Nederland, Ruiter, Brouwershaven
Speculant, v. Wagtendonk, Fernambuck
Trekvogel, den Breems, Newcastle
Perseverance, Lord, dito
(O.Z.O.—N. ten O.)

Brielle *Aangek.*
6 *mei* Levant (st.), Havre
Cologne (st.), Londen
Adonis (st.), dito
Adm. Cator (st.), Hartlepool
Vertrokken.
Lydia, Robson, Newcastle
Ugie, Storey, dito
Brandsöe, Schmidt, dito
Ferdinand, Armbrust, d.°
Blandina, Schuldt, dito
Johannes, von Riegen, d.°
Elisa, Kröger, dito
Haabet, Schmidt, dito
Castor, Schör, dito
Princess Victoria, Watson, Sunderland
Eduard, Pill, Hartlepool
Skibswaerftet, Jensen, dito
Sonne, Jansen, dito
Espérance, Pruel, St. Brieux
(N. O. ten O.—N.)

Maassluis *Vertr.*
6 *mei* August & Charlotte, Kuhrt, Newcastle
Charles, Hiss, dito
Diadem, Hughes, dito
Maria, Backofen, Sunderland
Irene, Breckwoldt, Hartlepool
Johann Alfred, Pahlsson, dito
Gerrita Tetje, Kuiper, Elseneur
Johanne Kirstine, Jensen, Archangel
Eros, Kuhl, avontuur
Kjerstine Margaretha, Abrahamsen, dito
Gretha, Breckwoldt, dito
(wind kompasrond)

Amsterdam *Vertr.*
5 *mei* Bérénice (st.), Marseille
6 Argo, Scherpbier, Batavia

Texel (N.O.—N.) *Aang.*
4 *mei* Regina, Koop, Brussel n. Hamburg, als bijlegger
Visscherij, Schoonhoven, Londen
Fortuna, Hovland, Christiania
Jenny, Lorentzen, Drammen
5 Venture, Cringle, Newcastle
Granville, Smith, dito
Utility, Read, dito
Rowena, Gibson, dito
Zior, Price, Hartlepool
Fox, King, Yarmouth
Enigheden, Borgen, Frederikstad
Vertrokken.
5 Josephina Bernhardina, Bos, Suriname
Magnet (st.), Londen
Conferenzrath Clausen, Kappelen, dito
Lydia's, Dennis, Cardiff
Gouvern. v. Ewijck (st.), Hull
George Washington, Svendsen, Oostzee
Hero, Lorentzen, Drammen
6 Magdalena, Kooy, Padang

Vlie (O. N. O.) *Aangek.*
4 *mei* George V (st.), Harburg
Vertrokken.
3 Gezina Alida, Botje, St. Petersburg
Jonge Pieter, Colle, Stockholm
Twee Gebroeders, Butter, Carlshamn
Erndte, de Wall, Koningsbergen
Helena Catharina, Leeuwen, avontuur
4 Anna Carolina, Sörensen, Ribe
Willem I (st.), Hamburg

Vlissingen *Aangek.*
4 *mei* St. Olaf, Knudsen, Havanna

—o—

Suez *Aangek.*
vóór 19 *april* Mariout (st.), Stolte, Newcastle

San Francisco *Aang.*
vóór 5 *april* Kemanglen, Möller, Hong Kong

Baltimore *In lading*
9 *april* Germania, Rott.

New-York *Uitgekl.*
19 *april* Guilietta, Maresca, Rott.

Kertch *Aangek.*
14 *april* Amstel, Boer, Konstantinopel

Napels *Aangek.*
27 *april* Cornelia (st.), Rott.

Malta *Aangek.*
24 *april* Maria Johanna, v. d. Gaauw, Gibraltar (vertr. 28 n. Palermo)
25 Kroonpr. Louise (st.), Alexandria

Lissabon *Aangek.*
18 *april* Verwisseling, v. d. Weyden, Gibraltar
22 Gouv. Baron van Zuylen van Nyevelt, de Jonge, Newcastle
Jonge Wouter, Kwakkelstein, dito
23 Dankbaarheid, Valk, Grangemouth

Bordeaux *Aang.*
2 *mei* (op de Rivier) Rensina, Prak, Dantzig
Vertrokken.
Seine (st.), Rotterdam

Paimboeuf *Vertr.*
2 *mei* Neelina Jettina, Kuipers, New Ross

Queenstown *Aang.*
3 *mei* Broomielaw, Blyth, Soerabaija

Dublin *Aang.*
4 *mei* Elisabeth Machtelina, Wessels, Brugge

Crookhaven *Binneng.*
1 *mei* Twee Vrienden, Meijer, Buenos-Ayres naar Queenstown (84 dagen reis)

Dunmore East *Gepas.*
3 *mei* Apollos, Hochland, St. Nazaire n. Campbeltown

Liverpool *Aangek.*
3 *mei* Eensgezindheid, Holstein, Dordt
Gezina Jantina, de Jonge, Wexford
Ella, Perfect, Amst.
Gezina Hooites, Potjer, Duinkerken
Agatha, Zeilinga, Groningen
Esperance, Hazewinkel, dito
4 Queen of the Usk, Scantlebury, Rott.
Minerva, Heikamp, dito
Falcon (st.), dito
Allegonda Margrietha, Gort, dito
Catharina, Rozema, Groningen
Jantina, Antwerpen
Margaretha Jantina, Hamburg
Godelevus, Homveld, Antwerpen
Maroim, Kuiper, St. Malo
Johanna Elizabeth, Bakker, Rouaan
Ellen, Langlois, Dordt.
Twee Gebroeders, de Groot, Antwerpen
Zwaantina Hendrika, de Boer, dito
5 Alida Elizabeth, Potjewijd, Harling.
In lading.
Abeona, Angel, Dordt
Louisa, Pitt, dito
Jacoba Carolina, Snoek, Rio-Janeiro
Orion, Buiten, Gibraltar
Eensgezindheid, Holstein, Nerva
Vertrokken.
3 Amstel, Weitinga, St. Domingo
Gezina Reina, Sap, Elseneur
Wendelina, Hilbrands, Ferrol

Runcorn *Aang.*
3 *mei* Queen of the Usk, Scantlebury, Rott.
Minerva, Heikamp, dito
4 Janette & Jane, Jones, Rotterdam

Cardiff *Aangek.*
2 *mei* Orion, Huges, Londen
Catharina, Bakker, dito
3 Farewell, Willis, Rotterd.
Eltje Berg, Post, Ferrol
4 Casilda, Stafford, Rott.
Vertrokken.
4 Exile, Westcott, Rott.

Newport *Aangek.*
2 *mei* Zorg en Vlijt, Mulder, Santander

Gloucester *Aang.*
4 *mei* Enjetta, de Boer, Groningen
Spes Nostra, Beukema, d.°

Pembrey *Vertr.*
2 *mei* Waalstroom, Mellink, Batavia

Jersey *Vertr.*
2 *mei* Cornelia, Meijer, Nantes

Guernsey *Aangek.*
3 *mei* Admiral Windham, Allcock, Rotterdam

Penzance *Gepass.*
4 *mei* Zeemeeuw, Sikkema, Antw. naar Konstant.

Falmouth *Vertr.*
3 *mei* Janke Schuringa, Brouwer, Liverpool
4 Trijntje Fenna, des Ruelles, (v. Java) Rott.

Plymouth *Binneng.*
3 *mei* Anna Catharina, Huges, Liverp. n. Pernau

Hope Cove (bij Plym.) *Binnengeloopen.*
2 *mei* Titia Margaretha, Schaap, Liverpool n. Lubeck (11 dagen reis)

Ter reede van **Portland** *Binnengeloopen.*
3 *mei* Johannes Hermanus, Visker, Roche Bernard n. Zwolle

Portsmouth *Binneng.*
3 *mei* Ariel, Cawthorn, Liverpool n. Rott.

Ter reede van **Seaford** *Binnengeloopen.*
4 *mei* Zwaan, Crucq qq., Liverp. n. Middelburg (alles wel aan boord)

Deal *Gepass.*
3 *mei* Madura, Schagen van Leeuwen, Amst. n. Sydney

Londen *Aangek.*
3 *mei* Froukina Hillechina, Forma, Helsingborg
4 Friesland, Boontje, Workum
5 Tweelingen, Poorta, Randers
Catharina, Wiersma, Workum
In lading.
Gezina Jantina, Lohman, St. Petersb.
Uitgeklaard.
3 Gezina, van Klooster, Elseneur
4 Johanna Elsina, Mulder, Amst.
Jeantine, Eefting, Riga
Haberdina, Bakker, St. Petersburg
Hillechina, Schuring, Elseneur
5 Perseverance, Cummings, Amst.

Ipswich *Aangek.*
4 *mei* Active, Johnson, Rott.

Harwich *Binneng.*
4 *mei* Stockton Packet, Stockton n. Dordrecht

Goole *Aangekomen*
4 *mei* Watson, Rhodes, Dordrecht

Hull *Vertrokken.*
4 *mei* Catharina Cornelia, de Jonge, Emden

Newcastle *Uitgekl.*
2 *mei* Catharina, Willinga, Rostock
Alida Ikina, Scholtens, Malta
Catharina, Oldenburger, Gothenburg
Cornelia, Stasse, Lissabon
Geerdina, Stuit, Flensburg

Shields *Aangek.*
3 *mei* Anna Dresine, Hayman, Rotterdam
Denmark, Hansen, dito
Caroline & Sire, Svensen, dito
Caesar, Chayter, dito
Hilda, Cloak, dito
Patriot, Dixon, dito
Fredrik, Pieper, Schiedam
Anna Louise, Labatut, dito
Grace, Gilbert, dito
4 Ebenezer, Halmoe, Schied.
Terra Nova, Abel, dito
Trewartha, Tomlin, Rott.
Liberty, Carter, Amst.

Sunderland *Aangek.*
2 *mei* Jeune Marie, Adelis, Schiedam
Vertrokken.
2 Themis, Jonker, St. Pet.
4 Sourabaija, de Boer, Singapore

Lowestoffe *Binneng.*
4 *mei* Blossom, Shields n. Schiedam

Glasgow *Aangek.*
3 *mei* Ann & Elizabeth, Toms, Rotterdam

Ardrossan *Vertr.*
1 *mei* Annechien & Jantje, Venema, Civita Vecchia

St. Davids *Aangek.*
1 *mei* Elisabeth, Duit, Harlingen

Boness *Aangek.*
3 *mei* Baudina, v. d. Gaast, Leith
Vertrokken.
Catherine Hodges, Lewis, Rotterdam

Antwerpen *Vertr.*
5 *mei* Jantje Berg, v. Driesten, Galatz

Cuxhaven *Vertr.*
3 *mei* Anna, Lodewijks, St. Petersburg
Hendrika, de Jonge, dito
Afina, Potjewijd, dito

Bremerhav. *Vertr.*
3 *mei* Bruno, Visser, Antwerpen
Maria, de Roth, Amst.

Swinemunde *Vertr.*
1 *mei* Gezusters Boll, Engelsman, Bordeaux
Jonge Wicher, Kuitze, Memel
Johanna Ettina, Schuur, Pillau
Margar. Augusta, Jongman, Londen

Flensburg *Aangek.*
26 *april* Anna Berendina, Kwint, Newcastle

Rugenwalde *Vertr.*
28 *april* Verwachting, Gnodde, Lynn

Kroonstad *Aangek.*
25 *april* Erstina Alida, de Vries, Hamburg
Jan Hero, Naatje, dito

Kopenhagen *Gepass.*
2 *mei* Mathilde, Brandt, Libau n. de Maas
Uitgeklaard.
3 Libra, Wagenaar, Engelholm en Holland

—o—

Leith 3 mei. De stoomboot Holyrood, van Rotterdam naar Leith, gisteren deze haven binnenloopende, heeft tegen het Westerhoofd gestooten en zware schade aan den boeg bekomen; ook het hoofd is zwaar beschadigd.

Falmouth 5 mei. Alhier binnengeloop. Alida Sinnige, Dik, van Liverpool n. St. Petersburg, hebbende te Holyhead anker en ketting verloren.

Queenstown 4 mei. Het Engelsch schip Europe, van Liverpool naar Kooria Mooria, is den 17 april in zinkenden staat door het volk verlaten, hetwelk, na 48 uren in de booten doorgebragt te hebben, door den Ned. schoener Twee Vrienden, kapit. Vrienden, kapit. Meijer, van Buenos-Ayres te Crookhaven binnen, gered is.

—o—

5 mei. De wind te **Falm.** Z. O.; te **Deal** N. O.

—o—

Gepraaid:

Den 20 april, op 45° NB. en 26° WL., **Jacobus Martinus, Meppelder, van Java** n. Schiedam.

Den 29 april, op 50° NB. en 5° WL., de Ned. schoener Oceaan, van Rotterdam.

Den 1 mei, op 50° NB. en 7° WL., Javaan, H. Munnix, van Batavia naar Amsterdam.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 7 mei: 1ste getijde 6 ure 42 min.; 2de getijde 7 ure 6 min.

Arnhem. Waterhoogte 5 mei 2.54 el.

Keulen. Rijnhoogte 5 mei 11 v. 3 d. Rijnl.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 6 Mei.

2 maanden.		Kort.
Londen...	11.52½	11.50
d.° 3/m.	11.48¾	—
Parijs . .	55¼	55⅞
d.° 3/m.	55	—
Bordeaux.	55	55⅜
Genua. . .	45	—
Livorno. .	37½	-
Napels . .	77	—
Petersb. .	165	—
Hamburg.	35⅛	35⅛
d.° 3/m. .	34⅞	—
Antwerp .	—	⅛ v

6 weken.		Kort.
Frankfort	99½	—
Augsburg	99	—
Weenen. .	—	—
Triest. . .	—	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 6 Mei.

2 maanden			Zigt.	
Londen. .	11.50	g	11.57½	g
Parijs. . .	55	g	55½	g
Bordeaux.	54½	g	—	g
d.° ½ m.	55	g	—	g
Genua . .	43½	g	—	g
Livorno. .	36½	g	—	g
Napels . .	75	g	—	g
Hamburg.	35⅛	g	35⅝	g
3 maanden.			Zigt.	
Madrid . .	236	g	—	g
Cadix. . .	238	g	—	g
Sevilië . .	235	g	—	g
Bilbao . .	235	g	—	g
Lissabon .	40½	g	—	g
Porto. . .	40½	g	—	g
Petersb. .		g	—	g
6 weken.			Zigt.	
Weenen ..	—	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	100½	g	—	g

Rotterdam ⅛.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 6 Mei.

THEE. De heden alhier gehouden veiling is afgeloopen als volgt: van de Fine Sinchunekei Congo zijn 24 koopen verkocht van 105 a 106 cents en 12 koopen opgehouden; van de Sinchunekei Congo zijn 5 koopen verk. a 100 c. en 34 koopen opgeh.; van de Fine Thunkay zijn 5 koopen verk. van 49 a 60 c. en 2 koopen opgeh.; van de Pouchon (in pakjes) zijn 6 koopen verk. a 140 c. en 6 koopen opgehouden.

TABAK. Heden werd de verkoop bekend van 26 v. Maryland ex Scotia.

SCHIEDAM den 6 Mei.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 145 ℔ Reval *f* 220 6/w.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust.. *f* 13,—,
JENEVER, „ „ „ „ „ - 18,50,
Amst. proef, „ „ „ „ „ - 19,75,
alles zonder de belasting.
SPOELING, per Ketel.................... - 0.70.

DORDRECHT den 5 Mei.

GRANEN, ZADEN enz. De aanvoer van Zeeuws., Vl. en Overm. Tarwe was heden iets grooter dan de vorige week, dezelve ruimde tot *f* 1.50 per mud hooger prijs langzaam op. Zomer Tarwe weinig ter veil en mede merkelijk duurder verkocht. Jar. Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 10.20 a *f* 10.80; N. dito *f* 10.20 a *f* 10.50; dito afwijkend en geringe *f* 9.20 a *f* 9.70; Zomer Tarwe *f* 8 a *f* 8.80. Rogge: Zeeuws., Vl. en Overm. weinig aangevoerd en 80 c. duurder betaald; geveild 118 ℔ Archangel *f* 190; 123 ℔ Fransche *f* 210; Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 6.50 a *f* 7. Gerst: Winter en Zomer was tot verhoogde prijzen ook beter te plaatsen: Zeeuws. en Overm. Winter *f* 4.80 a *f* 5; dito Zomer *f* 4.20 a *f* 4.80. Spelt weinig getoond en mede hooger van *f* 3.30 tot *f* 3.80 naar kwaliteit verkocht. Haver schaarsch ter markt en tot klimmende prijzen in de beste soorten grif te plaatsen: Zeeuws. en Inl. Voeder *f* 3 a *f* 4; Dikke dito *f* 4.50 a *f* 5.20. Boekweit tot *f* 10 hooger met meerder handel; er is op 79 Ned. ℔ voor Megchelsche *f* 200 en Holsteinsche *f* 185 besteed. Paardenboonen komen weinig meerder ter markt; de aangevoerde partijtjes zijn tot verhoogde prijzen van *f* 6 tot *f* 7.30 naar kwaliteit genomen. Duivenboonen met weinig omgang; noteren dezelve van *f* 7 tot *f* 8 naar deugd waardig. Witte Boonen onveranderd van *f* 8.50 tot *f* 10 verhandeld. Bruine Boonen prijshoudend, bij gerijven van *f* 9 tot *f* 10 verkocht. Blaauwe Erwten weinig aangevoerd en tot vorige prijzen, als: goed kokende van *f* 9.50 tot *f* 9.70 en mindere van *f* 8 tot *f* 8.50 verkocht. Witte Erwten prijshoudend: Koningsberger tot *f* 8.75 en goed kokende Dantziger tot *f* 9 verkocht. Koolzaad bleef zonder handel, omdat weinig naar koers te bekomen was; mooije Holsteinsche Rubsen werden voor £ 65 en Fransche £ 62½ gelaten. Buitenlandsch Slag-Lijnzaad iets hooger, als: 112 ℔ Taganrok *f* 325 gedaan. Kanariezaad traag: de aangevoerde partijtjes waren naar kwaliteit van *f* 11 tot *f* 12 gemakkelijk te koopen. Hennepzaad met meerder vraag iets duurder: mooi Inl. tot *f* 192 verhandeld. Raapolie traag en lager afgegeven: vliegend *f* 38¼ gedaan, noteren de najaarsmaanden dooreen *f* 37½ nominaal. Lijnolie met minder vraag en lager afgegeven. Vliegend *f* 33½ gedaan. Raap- en Lijnkoeken tot vorige prijzen beter te plaatsen. Harde Raapkoeken per 1040 stuks *f* 72 a *f* 74; idem Lijnkoeken per idem *f* 95 a *f* 105, en zachte Lijnkoeken per idem *f* 110 a *f* 130.

AMSTERDAM den 6 Mei.

SUKADE. Heden werden uit de eerste hand afgedaan 45 k. tot verhoogden prijs.

TIN. Banca. Afgedaan 300 bl. tot *f* 75.

ARAK. Afgedaan 200 legg. ex Monsoon, van Batavia, prijs geheim.

GRANEN. Tarwe tot vorige prijzen met minder handel: 131 ℔ N. b. Poolsche *f* 346; 130 ℔ roode Dantziger *f* 308; 130 ℔ Fransche *f* 310; 130 ℔ O. Vriess. *f* 275; 124 ℔ N. dito *f* 255. Ongedr. Rogge bij partij iets lager, overigens bij gerijven onveranderd: 126 ℔ N. Belgische *f* 200 bij partij; 123 ℔ Fransche *f* 180 bij partij; 125 ℔ Galatz *f* 195; 120 ℔ Odessa *f* 185; 125 ℔ Pruiss. *f* 203; 116, 118 ℔ Petersb. *f* 182, *f* 188. Gerst in een doen: 111 ℔ Rostocker *f* 175; 102 ℔ Vriess. Winter *f* 148. Boekweit *f* 5 hooger; 121, 122 ℔ Holst. *f* 192, *f* 195.

ZADEN enz. Koolzaad £ 1½ lager. Op 9 vaten Olie te leveren in Oct. £ 64½. Lijnzaad een doen. 111 ℔ Calcutta *f* 340; 113, 114 ℔ Berdianski *f* 11¼. Raapolie flaauw. Op 6/w. *f* 39½; vlieg. *f* 38¼ a *f* 38; Bombay *f* 36¾; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 36¾ a *f* 36¼. Lijnolie op 6/w. *f* 33¼; vlieg. *f* 32; 1 Sept. *f* 32½, *f* 32¼ a *f* 32½; 1 Oct., Nov. en Dec. *f* 33 a *f* 32¾. Hennepolie op 6/w. *f* 37½. Raapkoeken per 1040 st. *f* 72 a *f* 76. Lijnkoeken per 104 stuks *f* 10 a *f* 12.

LONDEN den 4 Mei.

SUIKER. Van 23,769 b. bruine Manilla werd slechts een klein gedeelte in veiling verk. tot 6 d. a 1/ lager, dus tot 35/6 a 38/, en 796 b. Seane, grootendeels tot 37/6 a 41/6, dus 6 d. lager. — KOFFIJ flaauw; Natif 50/ a 56/. — THEE vaster. — RIJST stil maar vast. — SALPETER. Eene lading Bengaal 5 % bedong 45/. Van ARROWROOT werden 1239 collis tot 2½ a 6¼ verkocht. — SPECERIJEN. 300 b. Piment bedongen 3 a 3⅛ en 33 b. Zanzibar Peper 60/ a 61/. — RAAPOLIE 40/. — Schotsch IJZER 49/6. — TALK disp. 57/6.

LONDEN den 5 Mei.

SUIKER. In veiling werden 1400 kisten geel Havanna grootendeels verkocht tot 39/ a 46/ en ca. 930 v. Cuba Moscov. tot 36/ a 43/6. — KOFFIJ bijna zonder handel. — SALPETER. 231 b. Bombay bedongen 38/6 a 39/6. — Van RIJST zijn 3882 b. gedeeltelijk verkocht tot 8/6 a 9 en 1430 b. Rangoon tot 8/6 a 9/ en 835 b. Madras tot 11/ a 12/.

ANTWERPEN den 5 Mei.

RIJST. Men betaalde gisteren voor 10/m. b. ongepeld Necransie *f* 6 entr.; heden zijn 800 b. gepeld afgedaan. — CACAO. Heden zijn 100 b. Maragnan verkocht tot 1 c. hooger. — GRANEN. De markt was heden kalmer en over het algemeen zijn er meer verkoopers als koopers; Inl. Roode Tarwe bedong *f* 11¾ a *f* 12. Inl. Rogge *f* 6½ a *f* 6⅞ en Fransche *f* 6¾. Oliezaden zonder handel. — Van NITRATE zijn heden 100 b. tot *f* 10 entr. afgedaan.

HAVRE den 3 Mei.

In KATOEN ging heden niet veel om. — KOFFIJ. 313 b. Haïti werden afgedaan tot fr. 64 a fr. 65. — SUIKER zeer vast; voor 106 v. Antilles betaalde men fr. 61.50 en voor 4000 b. Fernambuck Moscovados n°. 12 fr. 33.50 op levering. — HUIDEN blijven gezocht; omzet 450 st. gedr. Buenos Ayres tot fr. 139, 1000 st. gez. Rio Grande tot fr. 74 en 479 st. gez. Buenos-Ayres Paardenvellen tot fr. 13½ per stuk. — RIJST zeer gevraagd; 1392 b. Bengaal bedongen fr. 12 a fr. 14 en 190 b. Java fr. 16. — OLIEZADEN. 1300 b. Calcutta Lijnzaad zijn heden op levering afgedaan tot fr. 39 per 100 kil.

HAMBURG den 5 Mei.

KOFFIJ onveranderd. — ZINK. 3000 ctr. loco bedongen 11.15. — RAAPOLIE per Mei 23.14, per Oct. 24. — GRANEN. Tarwe met een weinig meer handel tot vorige prijzen. Rogge stil.

Advertentien.

Voor de vele blijken van deelneming, ontvangen bij het overlijden onzer geliefde Zuster, betuigen wij onzen opregten dank.

Uit aller naam,
H. SCHOLTEN.

Ondertrouwd
PIETER RAVENSWAAIJ
en
CAROLINA LOUISA LAMBERT.
Kralingen 5 *Mei* 1859.

Ondertrouwd
P. C. HOOG,
van *Rotterdam*,
en
E. H. VAN GOGH.
's Gravenhage 5 *Mei* 1859.

Ondertrouwd
B. M. KOOL VAN KASTEEL,
van *Rotterdam*,
en
M. SWEMLE.
Zwartewaal
5 *Mei* 1859.
Eenige kennisgeving.

50JARIGE ECHTVEREENIGING
van
GOZEWIJN JAQUES
en
ELIZABETH VERSCHUILE.
Rotterdam 7 Mei 1859.

Rotterdam 6 *Mei* 1859. — Heden beviel van een welgeschapen ZOON *HENDRIKA SMITH* geliefde Huisvrouw van J. R. EILERS KOCH,
Evang. Luth. Pred.

Bevallen van eene DOCHTER *M. STAM*, — VAN DER LINDEN.
Hellouw 6 *Mei* 1859.
Eenige en algemeene kennisgeving.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna twee en tachtig jaren, onze waarde Vader en Behuwdvader, de Heer HENDRIK CANKRIEN.
Rotterdam
3 *Mei* 1859.
Uit aller naam,
R. C. CANKRIEN.

Door verscheidene KIEZERS van het District **Soetermeer** worden bij de **verkiezing** van **LEDEN** voor de **PROVINCIALE STATEN** op 10 Mei 1859 aanbevolen de Heeren

A. F. L. BICHON VAN IJSSELMONDE,

BURGEMEESTER te *Hillegersberg*, en de onafhankelijke, kundige en regtschapen Heer

G. A. VAN DEN BERG,

Plaatsvervangend KANTONREGTER en NOTARIS te *Hillegersberg*.

Bij de aanstaande **VERKIEZING** van een **Lid** voor de **Provinciale Staten** van **Zuid-holland**, Hoofddistrict *Zoetermeer*, wordt hierdoor de aandacht gevestigd op den Wel Edelen Heer

M. E. G. VAN LAKERVELD BLANKEN,

Burgemeester en **Secretaris**
te *Nieuwerkerk op d'IJssel*.
EENIGE KIEZERS.

Advocaat MUNTZ,
is VERHUISD naar de
BOOMPJES, O. Z.,
bij de *Doode Steeg*, *wijk* 1, *n.°* 23.

BAD- en ZWEM-INRIGTING *de Vrije Maastroom.*

Ter Vergadering van Dingsdag den 3 Mei ll. heeft eene kleine meerderheid zich afgescheiden, die heden avond vergadert tot **oprigting van eene drijvende Bad- en Zwem-Inrigting.**

Heeren Inteekenaren tot daarstelling der **vaste Bad- en Zwem-Inrigting *de Vrije Maastroom***, door den Raad, Heeren Gedeputeerde Staten, de Regering der Stad onderzocht en goedgekeurd, worden MAANDAG AVOND den 9 Mei, des avonds ten 8 ure, ten Huize van den Heer **P. S. Adler**, aan de Wijnhaven, uitgenoodigd, ten einde den dag der Aanbesteding van het Plan, door de Regering goedgekeurd, te bepalen, om met primo Julij hetzelve gereed te zijn.

P. DE BIE.

Commanditaire Societeit, TER EXPLOITATIE VAN PIJP-GASFABRIJKEN.

De Ondergeteekenden adverteren, dat het **DIVIDEND** over het jaar 1858, met ZEVENTIG GULDEN per Aandeel, van af den 7den Mei 1859, zal betaald worden ten Kantore van de Gasfabrijk, op de Schans bij de Reguliersgracht, tegen intrekking van het Negende Dividendbewijs.

Amsterdam 30 *April* 1859.
C. DE BRUYN & ZONEN.

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

ZOMERDIENST.

Aanvang 15 Mei 1859.

Van AMSTERDAM naar ROTTERDAM.

Vertrek van AMSTERDAM.	HAARLEM. Aankomst.	HAARLEM. Vertrek.	LEIDEN.	'S HAGE. Aankomst.	'S HAGE. Vertrek.	Aankomst te ROTTERDAM.
u. m.	u. m.	u. m.	u. m.	u. m.	u. m.	u. m.
					8. 30	9. 15
7. 30	8. —					
8. —	8. 28	8. 33	9. 38	10. 10	10. 15	11. —
10. 25	10. 55	11. —	11. 58	12. 23	12. 28	1. 15
1. 30	2. —	2. 5	3. 7	3. 35	3. 40	4. 30
4. 30	5. —	5. 5	6. 8	6. 37	6. 42	7. 30
[1]) 5. 30	5. 58			[1])	8. 30	9. 15
7. 30	8. —	8. 5	9. 9	9. 37	9. 42	10. 30

[1]) Deze Treinen alleen 's Zondags.   [1]) Deze Treinen alleen 's Zondags.

Van ROTTERDAM naar AMSTERDAM.

Vertrek van ROTTERDAM.	'S HAGE. Aankomst.	'S HAGE. Vertrek.	LEIDEN.	HAARLEM. Aankomst.	HAARLEM. Vertrek.	Aankomst te AMSTERDAM.
u. m.	u. m.	u. m.	u. m.	u. m.	u. m.	u. m.
					8. 27	8. 57
7. —	7. 48	7. 53	8. 27	9. 26	9. 31	10. —
9. 30	10. 15	10. 20	10. 57	11. 55	12. —	12. 30
11. 40	12. 26	12. 31	1. 1	1. 55	2. —	2. 30
3. 30	4. 18	4. 23	4. 57	5. 55	6. —	6. 30
[1]) 5. —	5. 45			[1])	9. 15	9. 45
7. 45	8. 34	8. 39	9. 14	10. 11	10. 16	10. 45
9. 35	10. 20					

Op Zon- en Feestdagen zullen aan de **Halten**, met uitzondering van *Hillegommerbeek*, alle Trein[en] ophouden, voor zoo ver dit verlangd wordt.

De **Telegraaf-Kantoren** zijn op alle Hoofdstations gedurende den geheelen dag geopend.

Zomerdienst-Biljetten zijn verkrijgbaar aan alle Stations, Halten en Bestelkantoren (prijs *twee Cen*[ts]).

Amsterdam
6 *Mei* 1859.
De Administrateur,
J. W. BAK[ER].

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

ROTTERDAM-LONDEN.

In directe verbinding met de Stoombooten van de Nederlandsche Stoombo[ot] Reederij *van* en *naar* alle Plaatsen aan den Rijn.

BATAVIER — W. Smith,
van ROTTERDAM naar LONDEN.
MEI 1859.
Dingsdag 10, 's morgens ten 11 ure.
„ 17, „ „ 11 „
Van LONDEN naar ROTTERDAM,
iederen Zondag, des morgens ten 11 ure.

FIJENOORD — H. Rolfe,
Van ROTTERDAM naar LONDEN,
Zondag 8, 's morgens ten 5 ure.
„ 15, „ „ 10 „
Van LONDEN naar ROTTERDAM,
Donderdag 12, des morgens ten 9 ure.
„ 19, „ „ „ 8 „

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, in de Boom[pjes] te Rotterdam, bij alle Agenten der Nederlandsche Stoomboot-Reederij en aan de Expeditie-Kantoren [van] de Heeren J. P. KOENS & Co.

BAD-EMS.

OPENING van de CURZAAL op den 1 MEI.

Dagelijks **Muziek**, **Concerten**, **Leeskabinet** en **Restauratie** in het CURGEBOU[W]. **Spoedige Communicatie** door middel van Stoomboot en Spoorweg met ***Keulen***, ***Coble[nz]*** en den ***Rheingau*** (*Rüdesheim*); van ***Rüdesheim*** met ***Wiesbaden***, ***Maintz*** en ***Frankf[ort]*** door middel van den *Nassauschen-Rhijn-Lahn-Spoorweg* en den *Taunus-Spoorweg*. De Spoorweg [van] ***Niederlahnstein*** tot ***Ems*** wordt van **1 Mei** af weder **bereden.**

OPENBARE BESTEDING.

DIJKGRAAF en HOOGHEEMRADEN van *SCHIELAND* zijn voornemens op Dingsdag den 10 Mei 1859, des middags ten 12 ure, te Rotterdam, in het Gemeenlandshuis, in het openbaar aan te besteden:

Het doen van eenige WERKZAAMHEDEN aan de MOLENS, BRUGGEN, SLUIZEN en verdere WERKEN, behoorende aan *Schielands Hoogen-Boezem van de Rotte*, met het ONDERHOUDEN van dien tot ultimo Mei 1860.

De Bestekken liggen acht dagen vóór de Besteding ter lezing te Rotterdam in *Neêrlands Wapen*, bij WIJTHOF, en in het Gemeenlandshuis voornoemd.

Nadere onderrigting is te bekomen bij den Fabrijk-Landmeter en bij J. OUDIJK, Opzigter van Schieland, te Nieuwerkerk op d'IJssel.

Openbare Verpachting.

DIJKGRAAF en HOOGHEEMRADEN van *SCHIELAND* en BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* zijn voornemens om op

DINGSDAG den 24 Mei 1859,

des middags ten 12 ure, in het Gemeenlandshuis van Schieland te Rotterdam, in het openbaar te Verpachten:

Het REGT op de DOORVAART van de SCHUTSLUIS, genaamd *het Spui*, te Rotterdam, en zulks voor den tijd van **drie jaren**, ingaande den **1 Junij 1859.**

De Voorwaarden zullen *acht* dagen vóór de Verpachting ter Lezing liggen ter Secretarien van Schieland en de gemeente Rotterdam, alsmede in het Koffijhuis *Neêrlands Wapen*, aan de Korte Hoogstraat.

PUBLIEKE VERKOOPING TE ROTTERDAM,

onder toezigt van de Heeren H. & A. BICK[ER] CAARTEN, als gevolmagtigden van den „Ver[ein] der **Hamburger Assecuradeuren in Ha[m]burg,**" op Maandag 9 Mei 1859, des voormid[dags] ten half Elf ure, in het Logement ***DE ZO[...]*** aan den *Steiger*, van:

ruim 32 Lasten GERST,

meer en minder door Zeewater beschadigd, [...] *Fredericia* te Delfshaven aangebragt met het S[chip] **Frau Kea**, Kapit. H. LEEWOOG, en thans in [...]ters te Delfshaven liggende. Nader onderrigt[ing] JOH. DE KUYPER & ZOON en WM. en A[...] SMALT & Co. te Rotterdam.

Het HUIS,

ingerigt tot **Logement**, genaamd ***Cölnerh[of]*** en **ERVE**, aan de Vlasmarkt, en het **PA[KHUIS]** en **ERVE**, aan den Visschersdijk, achter de B[...] te Rotterdam, op den 4 Mei laatstleden door [de] Notarissen *VAN DER HOOP en REEPMA[KER]* en *VAN DER VEN en VAN BIJLERT* ge[veild], zullen op Woensdag den 11 Mei 1859, des na[mid]dags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, we[rden] **Afgeslagen.**

De VERKOOPING van
Meubelen, Huissieraden en [...]
aangekondigd tegen Maandag den 9 Mei 185[9]
aan de Nieuwehaven, wijk 12, n.° 166, te Rotte[rdam],
wordt tot nadere aankondiging
UITGESTELD.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van ZATURDAG 7 Mei 1859, N.° 109.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Vrijdag 6 Mei.

In de zitting van heden heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal zonder discussie en met algemeene stemmen aangenomen de wetsontwerpen tot herziening der wet op den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken en omtrent de eindbestemming der baten, voortspruitende uit de liquidatie der voormalige wees- en momboirkamers.

Afschaffing der Slavernij in Ned. Oost-Indië.

Over dit wetsontwerp hebben de heeren Cost Jordens, Insinger, van Rijckevorsel en de Minister van Kolonien het woord gevoerd.

De heer *Cost Jordens* betreurde het dat er ten aanzien van de opheffing der perkhoorigheid in de residentie Banda geene behoorlijke voorbereidende maatregelen waren genomen. Die perkhoorigheid stond toch met de notenmuscaat-teelt in naauw verband en hij vreesde dat door eene plotselinge vrijverklaring die cultuur óf gestaakt zou worden óf vermindering ondergaan. Naar zijne meening had het Opperbestuur in Indië te dier zake blijk gegeven van gemis aan activiteit, hetwelk ten nadeele der noten-cultuur en evenzeer van de schatkist strekken zou. Hij meende dan ook bij deze gelegenheid den Minister van Kolonien op het hart te mogen drukken de meeste belangstelling in deze zaak te betoonen.

De heer *Insinger* erkende met de Regering dat de opheffing der perkhoorigheid in het begin nadeelig op de notenmuskaat-teelt werken zou. Daarin zag hij evenwel geen overwegend bezwaar; want het gebruik van specerijen verminderde in Europa jaarlijks, zoodat de prijzen tot eene ongehoorde laagte gedaald waren. Hij zag er dus geen groot ongeluk in wanneer de notencultuur eenigzins verminderde en hij wees hierbij op het beginsel der Indische Compagnie, dat volgens hem van practisch nut geweest was, om steeds te zorgen dat er van sommige artikelen slechts eene bepaalde kwantiteit aanwezig was. Bij deze gelegenheid herinnerde de heer Insinger aan het droevige lot der West-Indische slaven, te droeviger door de veeljarige onzekerheid, waarin zij ten aanzien van hun lot verkeerden. Hij wilde daaromtrent geene grief maken tegen het Gouvernement, maar hij had het oog op het nieuwe verslag door de Tweede Kamer uitgebragt, waarin eindelooze vertoogen voorkwamen, die alleen konden strekken om de zaak op nieuw op de lange baan te schuiven. Onderanderen had hij in dat verslag met droefheid gelezen dat het *beginsel* moest worden doorgedreven, al zou de Kolonie er ook door ondergaan. Dat was het stelsel hetwelk in Frankrijk bragt tot de leus: *Vive les principes et périssent les colonies.* De spreker hoopte dat men deze leus hier te Lande niet zou veranderen in: *Vive les négrophiles et périssent les colonies.* Hij was een warme voorstander van de emancipatie en hij vertrouwde dat de verwisseling van Gouverneur in Suriname geene vertraging zou te weeg brengen in de beraming der middelen tot bevordering der belangen van de zwarte bevolking; maar hij wenschte ook dat zulks geschiedde met inachtneming van de geldelijke belangen der ingezetenen van de Kolonie.

De heer *van Rijckevorsel* meende te moeten opkomen tegen hetgeen de vorige spreker aangaande de notencultuur had gezegd. Hij geloofde niet dat de schatkist alles dooreen genomen uit die cultuur voordeelen trok; er was dan ook meermalen sprake geweest om de cultuur en vooral den handel vrij te verklaren. Hij zou het echter zeer betreuren indien door gebrek aan maatregelen van wege de Regering de notencultuur te niet zou gaan. De Regering was verpligt niet enkel het belang der schatkist en der perkhoorigen te bevorderen, maar ook dat der ingezetenen; zij moest geene maatregelen nemen waarbij voorzorgen te pas komen, wanneer die voorzorgen niet te gelijker tijd genomen worden. De welvaart van vele ingezetenen hing van de notencultuur af en hun bestaan zou grootelijks benadeeld en gecompromiteerd worden, wanneer die cultuur door gebrek aan arbeid zou moeten stilstaan. Men moest zorgen dat de cultuur bestaan bleef en te gelijker tijd den handel vrij geven; want dan zou men niet meer cultiveren dan voor zoover men den arbeid beloond zag.

De *Minister van Kolonien* beantwoordde in de eerste plaats hetgeen ten aanzien der perkhoorigheid in Banda was opgemerkt. Tot zijn leedwezen was hij niet in staat om, zoo krachtig als hij dit zou wenschen, het Indisch Bestuur te verdedigen tegen hetgeen de heer Cost Jordens had aangevoerd. Hij kon niet ontkennen dat de tijd der voorbereiding lang was geweest; doch hij moest er van den anderen kant bijvoegen, dat de aard der onderhandelingen met de perkeniers omslagtig is geweest. Het resultaat dier onderhandelingen kende hij nog niet; doch, ook op grond zijner aansporingen, meende hij dat deze zaak weldra tot een goed einde zou worden gebragt. Hij deelde niet in de vrees dat de opheffing der perkhoorigheden op den duur de notenmuskaat-teelt veel zou doen lijden, omdat het getal der perkhoorigheden in evenredigheid tot de andere bevolking de minderheid uitmaakte, en dat zij dus vrijwillig zullen blijven volharden bij het werk waaraan zij gewoon zijn. De Minister was het eens dat de Regering de cultuur, die zoo belangrijk voor de Moluksche eilanden is, moest trachten in stand te houden. Overigens zijn tot opheffing der perkhoorigheid bij voorbaat maatregelen genomen en op den Gouverneur-Generaal 's Konings magtiging verstrekt die uit te voeren; en zoodra deze wet zoude zijn aangenomen, zou de Minister den Gouverneur-Generaal aanschrijven, om ten aanzien van Banda te handelen gelijk reeds was bepaald.

Wat betreft het ter sprake gebragte punt van de emancipatie der slaven in West-Indië, was de Minister dadelijk bij zijne optreding omtrent deze zaak met de meeste zorg en naauwgezetheid te werk gegaan, en had getracht in de eerste plaats het hoofddoel te bereiken, dat de kapitalen, voor de emancipatie aan te wenden, op de best mogelijke wijze besteed zouden worden, daarbij altijd het regt en de billijkheid in het oog houdende. In deze geheele zaak had hij naar de waarheid gezocht en alleen zijne overtuiging geraadpleegd. Bij het doen van zijn voorstel moest hij echter het oog houden op den toestand der schatkist, niet zoozeer wat de quotiteit betreft als wel den tijd van betaling ook in verband met andere behoeften. De emancipatie stond ook in verband met de regtspraak en het regtswezen in West-Indië, ook deze arbeid hield den Minister onledig; het een was van het ander onafscheidelijk. De pogingen aangewend om den landvoogd van Suriname te behouden hebben niet mogen baten; er moest derhalve een nieuwe landvoogd worden benoemd en de Minister wilde niet zeggen, dat door deze persoonsverwisseling de maatregelen van bestuur lang zouden vertraagd worden. Zijne stelling was niet: *vive les principes, périssent les colonies;* de Minister zou veeleer van gevoelen zijn: *fleurissent les colonies*, want hij zou trachten de opheffing der slavernij in West-Indië ook voor de kolonie zoo voordeelig mogelijk te maken.

Het wetsontwerp werd daarna met algemeene stemmen door de Eerste Kamer goedgekeurd.

Regeling van het gebruik van het Koloniaal batig slot over 1856.

De heer *van Rijckevorsel* kwam, naar aanleiding van het antwoord door de Regering op het voorloopig verslag over dit wetsontwerp gegeven, terug op zijne in december 1857 reeds ontwikkelde meening omtrent de in Indië voortdurend gevoelde behoefte aan papieren munt. Na herhaalde ingewonnen informatien was hij meer en meer tot de overtuiging gekomen, dat er in Indië behoefte was aan papieren munt. Wat hem echter bezorgd maakte was dat in het antwoord der Regering te veel doorstraalt de meening dat in de behoefte aan papieren munt, door eene vermeerdere uitgifte van bankbiljetten zou kunnen worden voorzien. Hij achtte dat eene ongelukkige zaak, die de schromelijkste gevolgen hebben kon. Toen toch eenige jaren geleden de Java-bank hare biljetten niet kon inwisselen, is daardoor eene verwarring ontstaan, waardoor het credietstelsel op Java vermeerderde, ten gevolge waarvan het Gouvernement recepissen uitgaf. Indien hier te Lande vele bankbiljetten ter inwisseling werden aangeboden, dan had de bank zilver genoeg om aan de aanvragen te voldoen; op Java was dit het geval niet. Kwam de bank op Java andermaal in geldverlegenheid dan zou het Gouvernement op nieuw verpligt zijn ter instandhouding van de bank en ten nadeele der houders van bankpapier, de verpligting tot verwisseling in specie op te heffen. Zijns inziens moest echter het belang van den Staat en niet het belang der deelhebbers van de bank op den voorgrond staan. Voor eene plotselinge inwisseling der muntbiljetten op Java was hij niet bevreesd en hij achtte het wenschelijk dat het door den Staat uit te geven muntpapier tot legaal papier werd verklaard. De hoofdstrekking zijner rede was dan ook om aan te toonen dat men aan papier op Java gewoon was en dat daaraan groote behoefte bestaat. Hij hoopte dan ook dat de Regering spoedig tot het besluit mogt komen de recepissen in te trekken, doch te gelijker tijd papieren geld uit te geven. Hij liet den Minister geheel vrij, en verlangde zelfs niet eene breede beantwoording, maar hij verlangde alleen dat Z. Excell. de goedheid zou hebben om wat hij gezegd had met zorg te overwegen.

In de tweede plaats had hij met leedwezen van de Regering vernomen dat er omtrent de intrekking van het besluit van 1841 nog geene beslissing gevallen was. Hij geloofde niet dat iemand, ook niet de Minister, van meening zou zijn, dat art. 2 van dat besluit voortdurend van kracht behoorde te blijven; het zou bij besluit of bij de wet opgeheven moeten worden. En nu meende hij dat er te dier zake geene langdurige wisselingen van denkbeelden met den Gouverneur-Generaal noodig was, en dat dit punt gemakkelijk hier te Lande in weinige dagen, hetzij bij wet, hetzij bij besluit, beslist kon worden. Het besluit had niet het minste nut, maar berokkende wel schade, eene schade die hij reeds bij vroegere gelegenheid had aangetoond. Hij zou zich dan nu ook enkel bepalen tot een vernieuwden aandrang om deze zaak ten spoedigste tot een goed einde te brengen.

De heer *Rochussen*, Minister van Koloniën, was het geheel eens dat eene matige papier-circulatie op Java nuttig was; dat zij volstrekt noodig zou zijn durfde hij niet aannemen. Hij was het ook eens dat eene papier-circulatie welke het Indisch Gouvernement naar omstandigheden zou kunnen uitbreiden, gevaarlijk was. Het reeds vroeger ontwikkelde stelsel van den heer van Rijckevorsel, betrekkelijk de uitgifte van muntbiljetten, was aan het Indisch bestuur ter overweging gegeven; doch men heeft het niet wenschelijk geacht muntbiljetten uit te geven waarvan de waarborg voor de eindverzilvering niet in Indië maar in Nederland aanwezig zou zijn. De Min. zou niet in vele bijzonderheden treden, maar zich tot de algemeene beschouwingen bepalen, dat het hoofdbezwaar tegen het stelsel van den heer van Rijckevorsel daarin was gelegen dat, indien men in Indië eens aan zilver de voorkeur gaf boven papier, de Indische kas plotseling belast zou worden met eene uitgave, waarop zij niet gerekend had en misschien juist in oogenblikken waarin het noodzakelijk zou zijn dat de kas goed voorzien was. Wel bestond dan het middel van wisseltrekking; maar men is niet verzekerd dat er altijd nemers van wissels zouden zijn, althans niet tot eenige redelijke prijzen. De Min. erkende de noodzakelijkheid eener papier-circulatie; doch hij meende die volstrekt onschadelijk te kunnen daarstellen door middel van de Javasche bank. Deze meening werd door den Minister volgenderwijs toegelicht. Hij stelde op den voorgrond dat papieren geld daarom wenschelijk was omdat een circulerend medium gemakkelijk is. Het was juist de laakbare zucht om op het circulerend medium te verdienen, om onwaardig circulerend medium in betaling te geven als waardig, welke de ongelegenheden van de Javasche bank veroorzaakt hebben. Die fout was duur betaald, en als hij nu sprak van circulerend medium als een middel van gerief, dan scheidde hij daarvan juist al het voordeel wat Staat of Bank daarvan kon hebben. Met den aanvang van het nieuwe jaar moest het octrooi van de bank voor een belangrijken termijn verlengd worden: het herzienings-ontwerp van dat octrooi was gereed en aan het oordeel van den Raad van State onderworpen. Nu was het 's Ministers poging geweest, en hij gelooft zijn doel bereikt te hebben, om het gemak van den handel met het nut van de zaak en de zekerheid voor de toekomst te vereenigen. Hij had regels gesteld tusschen de uitgifte van bankpapier tot spetiekas en kapitaal; regels, waaromtrent de meest bevoegde mannen gehoord zijn. Nevens dat bedrijf der bank, wenscht de Regering te stellen dat voor al het muntzilver, hetwelk boven dat bedrijf aanwezig is, een gelijke hoeveelheid papier zal worden uitgegeven. Daarin lag niets gevaarlijks; maar steeds zal er op gelet worden, dat, door genot van eenig voordeel of rente, op nieuw geen toestand worde gecreëerd die zoo overgroote sommen gelds gekost heeft.

De heer *van Rijckevorsel* ontwikkelde nog nader zijn gevoelen en betoogde op nieuw dat men even zeker, als de Regering dit ten aanzien der bank meent te kunnen doen, maatregelen zou kunnen nemen dat het Indisch Gouvernement bij uitgifte van muntpapier steeds eene evenredige som in kas hebbe, en dat, wanneer men toch moet renonceren aan alle voordeelen van rente, het verkieslijker ware de operatie door het Gouvernement dan door de bank te doen verrigten.

De heer *Insinger* was het echter met den vorigen spreker niet eens. Hij achtte het schroomelijk muntpapier in Indië in te voeren. Als voorbeeld wees hij op de bank van volksvlijt, die papier naar West-Indië zond; doch dat papier was naauwelijks te Curaçao aanwezig of het keerde even spoedig terug. Het Moederland had zich nu eenmaal groote offers getroost om de zilver-circulatie in Indië te herstellen en hij wenschte niet dat men andermaal papieren geld als een gedwongen betaalmiddel in Indië invoerde. Met bankpapier was dit het geval niet, dat kon men nemen of weigeren.

De *Minister van Kolonien* stond nog eens op om een onwillig verzuim dat hij gepleegd had te herstellen; hij had n. l. vergeten den heer van Rijckevorsel te antwoorden op diens vraag, over de intrekking van het besluit van 1841 betrekkelijk de havens in Indië. De Minister kon daaromtrent niets anders zeggen, dan hetgeen hij in de Tweede Kamer had gezegd. Haast bij de intrekking was er, volgens den Minister, niet; doch indien de intrekking plaats had zou zij geschieden bij besluit.

Het wetsontwerp is daarna met algemeene stemmen aangenomen.

Na het uitbrengen van eenige rapporten op ingekomen verzoekschriften is de Vergadering gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure.

Tweede Kamer.

Zitting van Vrijdag 6 Mei.

MEDEDEELINGEN DER REGERING betrekkelijk Nederlands houding en maatregelen van voorzorg bij de tegenwoordige Europesche Gebeurtenissen.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal hield heden ten 12 ure eene zitting, waarvan de hoofdbestemming was om naar aanleiding der aangeboden wetsontwerpen tot verhooging der begrootingen van Marine en Oorlog en tot verbod van uitvoer van paarden, van wege de Regering mededeelingen te ontvangen omtrent den stand der zaken, voor zooveel Nederland daarbij is betrokken.

Bij den aanvang der zitting, welke door alle heeren Ministers werd bijgewoond, berigtte de Voorzitter, dat de Eerste Kamer had teruggezonden het voorstel van den heer Sloet tot afkoopbaarstelling der tienden, onder kennisgeving dat die Kamer geene genoegzame redenen gevonden had, om dat voorstel den Koning in overweging te geven. Voorts werd medegedeeld dat betrekkelijk de wetsontwerpen tot verhooging der hoofdstukken VIII en X der loopende Staatsbegrooting door de sectien tot rapporteurs benoemd waren, de heeren Delprat, Schimmelpenninck van der Oije, van Zuylen van Nyevelt, Thorbecke en Storm van 's Gravesande. Eindelijk werd besloten, om den dag der discussie nader te bepalen betrekkelijk de wetsontwerpen houdende goedkeuring van de concessie van den Noorderspoorweg, en tot regeling van de buitenlandsche naamlooze vennootschappen enz., waarover de eindverslagen waren uitgebragt.

De Voorzitter veranderde daarna de openbare zitting in *comité generaal*, waarin de vraag werd behandeld of de mededeelingen, welke de Regering ten aanzien van den tegenwoordigen staat van zaken wenschte te geven, al dan niet in het openbaar behoorden plaats te hebben. Die vraag werd ten voordeele der publiekmaking beslist, waarna het comité-generaal op nieuw in eene openbare zitting veranderd werd.

Hierop vatte de heer *van Goltstein*, Minister van Binnenlandsche Zaken, het woord op, en sprak nagenoeg het volgende:

Ik ben volkomen bereid te voldoen aan het uitgedrukte verlangen om nadere inlichtingen te geven omtrent de strekking der dezer dagen ingediende wetsvoorstellen, die alleen in verband staan met het oog op de bestaande omstandigheden buiten 's Lands. Er is een oorlog uitgebarsten in het zuiden van ons werelddeel, tusschen twee groote Mogendheden, eene van welke zich bij eene andere Mogendheid van geringen omvang heeft aangesloten. Het doel van dezen krijg is algemeen bekend gemaakt; dat doel is de Italiaansche nationaliteit tot stand te brengen. Van de eene zijde heeft men een beroep gedaan op de tractaten van 1815, gelijk die het bezit van Italië aan de eene Mogendheid hadden verzekerd; van de andere zijde doet men een beroep op de aanspraken welke ieder volk op een zelfstandig bestaan heeft. Ziedaar de bestaande omstandigheden welke ik vermeen in geenendeele te moeten beoordeelen, doch ze alleen te moeten voorstellen gelijk ze aan ons allen bekend zijn. En nu is het vrij duidelijk dat in dezen strijd de Nederlandsche belangen en regten niet regtstreeks zijn betrokken en dat het tooneel van den oorlog ver van onze grenzen verwijderd is. Ziedaar ten aanzien van Nederland den toestand op het tegenwoordig oogenblik. Nu zijn er wel die zich in bespiegelingen verlustigen en vermeenen met een voorspellenden geest begiftigd te zijn, die aankondigen dat de oorlog een algemeene oorlog worden zal en dat die oorlog met den naam van omwentelingsoorlog bestempeld moet worden; terwijl anderen niet minder bot vieren aan hunne verbeeldingskracht, doch met minder donkeren blik de toekomst tegemoet zien, en vermeenen dat de krijg binnen de grenzen van Italië beperkt zal blijven en dat hij zal eindigen met de bereiking of met de niet verwezenlijking van het beoogde doel. De Regering wenscht vreemd te blijven aan die verschillende bespiegelingen en beschouwingen, maar hetgeen de Regering mogelijk toeschijnt is dat, wanneer de oorlogsvlam eenmaal is outstaan, deze zich heinde en ver kan uitstrekken en haar verzengenden gloed zelfs tot in onze nabijheid kan doen gevoelen. En welke is nu de houding die Nederland tegenover het buitenland aanneemt? Het is een rustige, maar wel toegeruste houding; eene kalme maar eerbiedwekkende houding. Al hetgeen gevorderd wordt ten einde ons defensie-wezen in staat te stellen ons te verdedigen moet worden daargesteld. Het tegenwoordig geslacht is niet ontaard van het vorige, hetwelk in vroegere dagen bij de vestiging der Republiek den grond van vreemde overheerschers heeft gezuiverd en een lateren indringer op geduchte wijze wist terug te drijven. De Regering wil dus die middelen hebben aangewend, waardoor de Natie verzekerd worde dat wij op een gegeven tijd met kracht tot zelfverdediging kunnen optreden; en ziedaar geest en strekking van de beide wetsvoorstellen die der vergadering zijn aangeboden ter verhooging der uitgaven voor oorlog en marine. De eerste aanvraag strekt om de magazijnen te voorzien van de noodige uitrusting voor de schutterijen, voorts voor aanspan van veldbatterijen en andere behoeften die allen doelen op het voorname punt: onze verdediging behoorlijk te verzekeren. Daartoe strekt ook de aanvrage voor de begrooting van marine, ten einde den afbouw van stoomflotilles en kanonneerbooten te bespoedigen, al hetgeen in verband zal staan met hetgeen verder zal worden voorgedragen; terwijl de Regering zich overtuigd houdt dat de Staten-Generaal met die maatregelen instemmen en de gedane voordragten goedkeuren zullen. Zoo zal ook eene voordragt worden gedaan tot het oproepen van twee ligtingen, ten einde ook daardoor bij te dragen tot verzekering van de aangenomen houding n. l.: eene rustige maar wel toegeruste houding.

Vragen wij ons af, wanneer wij de oogen werpen op naburige Staten, of deze niet in denzelfden geest werkzaam zijn, dan moet men erkennen dat aldaar gelijke, ja nog krachtiger maatregelen dan in Nederland worden genomen, en dan komt ons in de eerste plaats voor den geest hetgeen bij den Duitschen Bondsdag geschiedt. Daar is bij besluit van den 23 april jl. bepaald, dat de Bondscontingenten op voet van oorlog zullen worden gebragt, welk besluit ook slaat op Limburg, en dien ten gevolge zullen, om aan dat besluit te kunnen voldoen, de noodige fondsen bij de Staten-Generaal moeten worden aangevraagd. Het is een onderwerp, hetwelk bij gelegenheid van de aanbieding dier voordragt in al zijnen omvang zal worden toegelicht, doch hetwelk ik vermeen dat op dit oogenblik niet aan de orde is. Ziedaar met bondigheid de houding aangewezen van Nederland tegenover het Buitenland en de redenen blootgelegd welke de aanbieding van de twee wetsontwerpen ten gevolge gehad hebben.

Daarna vroeg de heer *van Bosse*, Minister van Finantien, het woord. De Minister achtte het niet overbodig om in deze openbare zitting de redenen te doen kennen, waarom bij de wetsvoorstellen tot verhooging der uitgaven voor Marine en Oorlog geene bijzondere aanwijzing van middelen heeft plaats gehad. Bij eene vorige wet is de oorspronkelijk tot amortisatie bestemde som van ƒ 5,000,000 op aandrang der Kamer tot ƒ 10,000,000 verhoogd. Destijds had de Minister de vrijheid genomen op te merken dat het in de bedoeling der Regering gelegen had om aan een deel der aanwezige baten eene andere bestemming dan amortisatie te geven, maar dat het plan des tijds niet in staat van wijzen was, en dat de Regering op dat gedeelte der baten op dit oogenblik meende terug te komen. Reeds bij de behandeling der amortisatie-wet had de Minister verklaard dat hij haar beschouwde als een crediet, maar niet als eene verpligting die opgelegd werd om tien millioenen te amortiseren. De tegenwoordige omstandigheden laten dat ook niet toe om zooveel aan amortisatie te besteden. De Regering is dus van meening om de buitengewone kosten, die het gevolg zijn der tijdsomstandigheden op die aangewezen som te vinden. Bovendien levert nu reeds de dienst van 1859 een bate van bijna 3 millioen op en niemand zou het voorzeker wraken dat in deze tijdsomstandigheden geene belasting-herziening plaats kan hebben. Er was nog een andere grond, waarom de middelen tot dekking der voorgedragen uitgaven niet bepaaldelijk waren aangewezen. Ieder zou het gewis betreuren dat de tegenwoordige tijdsomstandigheden het gevolg hadden dat men in dit oogenblik geen gevolg zou kunnen geven aan alle ontwerpen die gevormd waren tot uitvoering van groote werken, doch het zou nog meer te betreuren zijn wanneer men nu reeds al die plannen op zijde zou moeten zetten. Dit echter zou voorzeker moeten geschieden, wanneer men de aangewezen 10 millioenen werkelijk tot amortisatie bestemde, en het is naar het oordeel der Regering niet noodig om de meening te doen ontstaan, dat men door de gereserveerde gelden te besteden aan de uitgaven die de tijdsomstandigheden vorderen, de vereischte uitgaven voor eenige der voorgenomen groote werken geheel onmogelijk zou maken.

De heer *Elout van Soeterwoude* verheugde zich dat de Regering bij de bestaande omstandigheden deze mededeeling had gedaan, waarop de Staten-Generaal en het geheele Nederlandsche Volk aanspraak hadden. Het verheugde hem van den Minister van Buitenlandsche Zaken in comité generaal vernomen te hebben dat de Regering handelt uit eigen beweging en vrij van alle banden en tractaten en het zou hem daarom aangenaam zijn, daarvan in het openbaar eene nadere verzekering tegenover de Nat

mogen erlangen dat wij in geenen deele toegegeven)bben aan eenige pressie; dat Nederland integenel geheel vrij is gebleven. De Minister had ens gewaagd van het Bondsbesluit van 23 april en er op gewezen hoe daardoor voor Nederland verpligting is ontstaan om ten behoeve van Limrg het oorlogs-contingent te leveren. Hij zou op : oogenblik niet nader aandringen op dit punt, iar alleen herinneren aan eene vraag door hem ı de Ministers van Buitenlandsche Zaken en van ırlog reeds vroeger gedaan, om n. l., wanneer noodige voordragt betrekkelijk dat Limburgsch ontingent zal worden gedaan, over te leggen alle ıkken die van den aanvang af op die zaak betrekıg hebben, en ten gevolge waarvan de verpligtingen Nederland zijn gelegd, waaraan het thans zal bben te voldoen.

De heer *van Hall* vroeg alleen het woord om van n Minister van Finantien eene nadere opheldering vragen. Weinige dagen geleden had die Minister de Eerste Kamer eene wet tot amortisatie van millioen verdedigd en de Koning had die later krachtigd. De beurzen van Europa, waaronder ook e van Amsterdam, verkeerden in moeijelijke omstandigden en het was dus van groot gewigt om met juistid te weten, tot welk bedrag de aangewezen millioen aan amortisatie zou besteed worden. De inister zegt nu wel dat die wet niets meer is dan n crediet tot amortisatie verleend. De spreker was troffen toen de Minister het oorspronkelijk bedrag n 5 millioen tot 10 millioen had verhoogd, doch ı de wet tot dat bedrag was aangenomen, behoorde ook te worden uitgevoerd. Bedroog hij zich niet, n was het op den 24 april dat het contract voor lijn van Bredius door de Regering was onderteend, en toch droeg de Regering weinige dagen later n Koning de bekrachtiging eener wet voor, die millioenen tot amortisatie aanwees. Hij spreker u het onraadzaam achten om in deze oogenblikken n crisis het publiek te leur te stellen. Het speet m dat het cijfer tot 10 millioen gebragt was, maar ı het publiek op 10 millioen amortisatie rekent, opte hij dat de Minister dat publiek door eene dere verklaring zou gerust stellen. De Minister n Finantien is, zoo groot als iemand, een vijand n beursspel, en daarom geloofde hij dat de Minister et zou weigeren eene bepaalde verklaring af te legn, ten einde het publiek wete waaraan het zich bbe te houden.

De *Minister van Finantien* verklaarde daarop bevaar te maken, om de gevraagde stellige verklaring te leggen. De Regering moet volkomen vrij blijven ntrent de vraag hoeveel zij zal amortiseren; zij kan n ook het cijfer niet opgeven van het bedrag dat tot inkoop van schuld gebruiken zou. Dat zou heel van de omstandigheden afhangen, terwijl de egering, juist met het oog op die omstandigheden, ook van den anderen kant prijs op stelt om fondn tot inkoop beschikbaar te hebben.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* zeide daarop et volgende: Ik ben nog een antwoord schuldig n den heer Elout, die gevraagd heeft of er geene essie buiten Nederland was uitgeoefend en of Nedernd vrij was van alle banden en tractaten. Daarop an ik antwoorden dat inderdaad geene pressie hoenaamd heeft bestaan, maar dat volkomen vrij en uiten alle banden door de Regering is gehandeld. et is natuurlijk dat in zoodanige omstandigheden s waarin wij verkeeren velerlei geruchten worden erspreid, zoo als o. a. omtrent het sluiten van een verrag door Nederland met België. Maar, evenmin enige pressie van buiten af bestaat, evenmin is het enkbeeld bij de Regering gerezen om te dien aanien eenige overeenkomst aan te gaan. Het gevoelen er Regering is geweest en dat is ook kenbaar geaakt, dat door het aannemen van de straks geschetste ouding, Nederland bij alle opkomende omstandigeden volkomen vrijheid van handelen hebben zou.

De tweede vraag van den heer Elout betrof de verlegging van de noodige stukken bij de aanvrage m fondsen tot uitvoering van het Bondsbesluit voor ooveel Limburg betreft. Te dien aanzien moet ik e kennen geven dat de voorschreven verpligtingen eunen op een verdrag, in 1855 met het Hertogdom Nassau aangegaan, welk verdrag door de Bondsveradering goedgekeurd en van de zijde der Nederlandche Regering aan de Tweede Kamer is medegedeeld, n dat die Kamer dat verdrag in handen eener comnissie heeft gesteld die daarop rapport heeft uitgebragt. Bij dat verdrag is aan Nederland de verpligting opelegd om voor Limburg te leveren een regement uiterij van 870 paarden.

De heer *Elout van Soeterwoude* herinnerde hierop at de Commissie, in wier handen genoemd tractaat esteld was, juist haar leedwezen had te kennen geeven, dat bij die gelegenheid de noodige stukken ot inlichting niet waren overgelegd; en hij herhaalde us nog eens de vraag om bij de aanbieding der aanekondigde voordragt, alle stukken daartoe betrekelijk mede te deelen.

De *Minister van Buitenl. Zaken* gaf op dezen naleren aandrang het antwoord, dat, wanneer bij de behandeling der zaak waarvan thans sprake was, de overlegging van verdere stukken mogt worden verangd, deze zouden worden verstrekt, doch nu reeds venschte hij te wijzen op het Bondsbesluit van 9 april 1821, waarop het met Nassau gesloten tractaat steunde.

De heer *Schimmelpennick v. d. Oye* beaamde de voorzigtigheid der leden, om zich niet nutteloos uit e laten over de politieke gedragslijn der Regering; ij zou dus alleen spreken met het oog op twee punen die hem niet genoegzaam toegelicht schenen.

Het eerste punt betrof het Bondscontingent. Hij iet de vraag daar, of de Kamer wel met alle stukken e dier zake kon worden bekend gemaakt, maar hij vroeg welke reden er bestaan heeft om hetgeen vroeger bestond nu te veranderen. Eensdeels was het contingent voor Limburg zeer hoog gesteld, hooger dan de verhouding der bevolking medebragt. Limburg met zijne 200,000 inwoners leverde meer manschappen dan naar verhouding ons geheele Vaderland. Waarom was daarin verandering gekomen? Anderdeels leverde ons Land uitmuntende trekpaarden maar geene kavaleriepaarden, die behoudens enkele uitzonderingen uit het buitenland gehaald moeten worden. Ons artilleriewezen werd ook geroemd in Europa als een der beste wapenen, en waarom was nu afgeschaft hetgeen zoo eigenaardig met ons Land overeenkwam. Wanneer men nu 870 Limburgers als kavaleristen moest opleveren, dan moest een van beiden waar zijn: òf men had den Bond misleid, door manschappen aan te wijzen die niet geleverd kunnen worden, òf de Regering had de verpligting op zich genomen om Nederlanders aan te wijzen voor een buitenlandschen oorlog.

Een tweede punt betrof de voorgedragen wet tot verhooging der uitgaven voor oorlog. Men vroeg alle mogelijke uitrustingen voor 48000 schutters, maar nu vroeg spreker waarom — en dit gold nu den Minister van Binnenl. Zaken — niet reeds in januarij, toen toch al de vrees voor de uitbarsting van een oorlog gekoesterd werd, — met achterstelling van minder noodzakelijke werkzaamheden, eene wet op de schutterij was daargesteld? Dat kon immers niet zoo moeijelijk zijn; want reeds in 1844 was eene wet op de schutterijen ingediend en door de Tweede Kamer onderzocht. De toestand onzer schutterijen was van dien aard, dat, indien men ze gebruiken moest, bevonden zou worden dat de helft der kaders ongeschikt was. Spreker wenschte geen onmiddellijk antwoord, maar alleen de aandacht op deze hoogst gewigtige zaak te vestigen, juist omdat men in de tegenwoordige omstandigheden de Natie meer gereed zou vinden tot ondersteuning eener klemmende wet, dan in geruste tijden, wanneer alle vrees voor oorlog geweken is.

De heer *van Nispen van Sevenaer* (wiens stem ditmaal naauwelijks hoorbaar was) gevoelde zich bezwaard over den door den Minister van Finantien gegeven uitleg ter zake van de bestemming die een gedeelte der tot amortisatie aangewezen 10 millioenen zou erlangen. Voor zooveel verstaanbaar, schijnt het betoog van dien spreker daarheen te hebben gestrekt om aan te toonen, dat de Regering niet bevoegd was om aan gelden, die bij de wet eene bepaalde bestemming erlangden, buiten de wet eene andere bestemming te geven.

De *Minister van Finantien* nam daaruit aanleiding, om nog nader zijne meening te verklaren. Er waren zeide hij 10 millioenen toegevoegd aan de middelen voor 1859, en wanneer nu de totale uitgaven zich binnen de grenzen der toegestane middelen bleven bepalen, dan was het overbodig vroegere toegestane credieten andermaal aan te vragen. Er was bij die wet niet gezegd dat de 10 millioen niet moesten geamortiseerd worden, en wanneer men nu de bestemming veranderde, dan was het overbodig dezelfde som beschikbaar te stellen; alleen zou de Wetgevende Magt autorisatie moeten geven voor die nadere bestemming. Mogt nader blijken dat de raming der middelen de gewone inkomsten van den Staat niet dekt, dan eerst zou eene nadere aanwijzing te pas komen; doch wanneer de dienst een overschot aanwees, kon in de behoeften door de aangewezen middelen worden voorzien.

De heer *van Meurs*, minister van oorlog vraagt hierop het woord en zegt het volgende: Bij de behandeling van de wet die eerlang zal worden ingediend om gelden aan te vragen tot het marschvaardig stellen van het Limburgsch Bondscontingent, zal ik antwoorden op de vragen mij door den heer Schimmelpenninck v. d. Oije gedaan. Tot mededeeling die de Kamer verwacht van de Regering en meer bepaald tot toelichting van de wet welke thans bij de Kamer aanhangig is, acht ik mij verpligt te zeggen dat de buitengewone en zeker gewigtige gebeurtenissen welke in Europa plaats hebben en waarvan de gevolgen niet te voorzien zijn, gebiedend eischen, dat de Regering op maatregelen van voorzigtigheid bedacht zij. Het was in deze overtuiging, dat de Regering reeds voorlang de ingediende wetsontwerpen tot verhooging der hoofdstukken VIII en X der Staatsbegrooting ontworpen had. Zoo deze niet eerder aan de Staten-Generaal zijn ingediend, dan was het alleen omdat zij de hoop koesterde dat de vrede in Europa mogt behouden blijven. Thans, nu die hoop geheel is vernietigd, is zij tot onverwijlde indiening overgegaan. Zoo als reeds in de memorie van toelichting, die het wetsontwerp voor het Xde hoofdstuk vergezelt, is gezegd, moet de aangevraagde verhooging niet anders beschouwd worden dan als een maatregel van voorzorg om de magazijnen te voorzien van die benoodigdheden die eigenlijk in de magazijnen steeds behoorden aanwezig te zijn. De aanschaffing van paarden voor de artillerie is gewettigd door het gebrek hetwelk daaraan bestaat ten gevolge van de bestaande organisatie, en waarop reeds herhaaldelijk door mij zoo in de schrifturen als bij de openbare discussien is gewezen: een maatregel, die noodzakelijk wordt gevorderd om nu nog tijdig te voorzien in dringende krijgstoerustingen. Nu de omstandigheden in het Zuidelijk Europa bedenkelijkheid verwekken, nu de aangrenzende Rijken krijgstoerustingen maken, nu de Duitsche Bond ons heeft opgeroepen om de verpligtingen na te komen die de tractaten ons hebben opgelegd, wil ik ook de ligtingen der nationale militie die tot dit contingent betrekking hebben oproepen, waartoe eerstdaags een ontwerp van wet zal worden aangeboden. Bovendien zullen nog twee ligtingen onder de wapenen worden gebragt, niet alleen om hen, die na een lang verlof den wapenhandel zullen verleerd hebben, op nieuw in dien wapenhandel te oefenen, maar ook om door de tegenwoordigheid dier manschappen de krachten en middelen te bezitten, om, wanneer de omstandigheden en het algemeen belang zulks zullen vorderen, tot verdediging gereed te zijn. Ook daartoe zal een wetsvoordragt aan de Staten-Generaal eerstdaags worden onderworpen.

Nu vroeg de heer *van Wintershoven* het woord, die, wenschende eene enkele vraag te rigten tot den Minister van Oorlog, welke niet geschikt was om in het openbaar gedaan te worden, voorstelde de openbare zitting andermaal in comité-generaal te veranderen. Op de aanmerking echter, door eenige leden den voorsteller ondershands gedaan, dat bij de behandeling der wetsvoordra ten zelve ruimschoots gelegenheid zou zijn, om deze vraag te doen, trok de heer van Wintershoven zijn voorstel in.

Nadat de Voorzitter namens de Vergadering haren dank aan de Regering had betuigd voor de gedane mededeelingen, werd de Vergadering gescheiden.

Verslagen der Commissiën van Rapporteurs in de Eerste Kamer der Staten-Generaal omtrent aanhangige Wetsontwerpen.

Het onderzoek van het wetsontwerp tot herziening van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer, heeft in de afdeelingen der Eerste Kamer voornamelijk geleid tot algemeene aanmerkingen. De geuite gevoelens laten zich verdeelen in twee categorien, namelijk van hen, die tegen het ontwerp onderscheidene bezwaren hebben aangevoerd, en van degenen, die aan deze herziening van het tarief over het algemeen hunne goedkeuring konden schenken. Van de eene zijde werden bezwaren aangevoerd tegen het voordragen eener gedeeltelijke herziening. Men had liever een geheel nieuw tarief, hetzij naar de waarde, hetzij naar het gewigt der goederen te heffen, zien invoeren. De onderhavige herziening werd hoofdzakelijk beschouwd als *ontijdig*, *onnoodig* en *onregtvaardig*. Vooral met het oog op den tegenwoordigen toestand der staatkundige aangelegenheden in Europa, waardoor reeds zoovele belangen gekwetst worden, achtte men het bedenkelijk, dezelve nog meer te verwikkelen door eene tariefsverandering, waardoor het te verwachten was dat vele belangen der nijverheid zich gekrenkt zouden gevoelen en het getal van arbeiders, dien het aan werk zou ontbreken, aanmerkelijk toenemen kon. Men achtte ook het tijdstip voor zoodanigen maatregel niet wel gekozen, nu het handelsverdrag met België vervallen is en de inkomende regten daar te Lande thans hooger gesteld zijn dan tijdens de werking van het verdrag; terwijl het niet doelmatig schijnt te zijn, daarbij reeds dadelijk toe te geven al hetgeen men later bij de onderhandelingen over een nader tractaat onzerzijds zoude kunnen aanbieden. Men gaf te kennen dat er geene aanleiding voor deze herziening bestond. Noch de handel, noch de industrie hadden klagten ter zake van het bestaande tarief doen vernemen, of blijken gegeven dat zij zoodanige herziening als de onderwerpelijke verlangden. Integendeel beweerde men dat de handel ongaarne gestadige veranderingen ingevoerd zag. Van de Kamers van koophandel is geen aandrang uitgegaan, ofschoon dezelve later meerendeels tot de oorspronkelijke voorgenomen herziening, die veel van de tegenwoordige verschilde, waren toegetreden. Daarentegen hadden zich zeer vele takken van nijverheid door middel van krachtige vertoogen tegen deze voordragt doen hooren. Men achtte dan ook de voorgestelde bepalingen allerverderfelijkst te zijn voor de industrie, en stelde zich voor, dat dien ten gevolge vele fabrieken naar den vreemde overgebragt en duizende arbeiders hierdoor tot den bedelstaf gebragt zouden worden. Men betreurde het zeer dat de nijverheid, welke sedert 1830 hier te Lande zoo zeer aangemoedigd, tot het daarstellen van kostbare inrigtingen was overgegaan, nu zoo te leur gesteld zou worden, door haar nog meer aan de mededinging van het buitenland prijs te geven. De ongelijkmatige toepassing van het stelsel der wet werd *onregtvaardig* geoordeeld, terwijl men hier beschermde en daar geene bescherming wilde verleenen, hetgeen in het verslag door vele voorbeelden uit het ontwerp wordt gestaafd. Bovenal echter verklaart het verslag dat de bedenkingen niet gering zijn, die men had tegen vele der door de Tweede Kamer aangenomen amendementen; zij, die anders zich met het oorspronkelijk voorstel hadden kunnen vereenigen, zagen daarin thans bezwaar.

Eindelijk zijn ook nog tegen de heffing der invoerregten naar de *waarde* in plaats van naar het *gewigt* de bekende bezwaren aangevoerd.

Aan de andere zijde heeft men betreurd, dat het tegenwoordig oogenblik voor eene herziening van het tarief zoo veel minder gunstig was dan voorzien kon worden toen dezelve voorgedragen werd; men kon evenwel daarin te minder eene reden vinden om de gedane voordragt nu af te wijzen, daar het onmiskenbaar is dat Nederland door zijne geographische ligging, in het belang, hetwelk door andere Mogendheden in zijn volksbestaan gesteld wordt, eenen waarborg voor zijne onafhankelijkheid moet zoeken. De staatkundige toestand van Europa scheen derhalve geen grond op te leveren om aan de vrijzinnige beginselen onzer handelswetgeving vaarwel te zeggen en daardoor de welwillendheid, welke thans ten onzen opzigte bij andere Natiën bestaat, in gevaar te brengen. Men kon ook niet toestemmen, dat eene herziening van het tarief door den handel niet verlangd wordt. Dat de handel te dezer zake geen initiatief genomen heeft schreef men daaraan toe, dat zulks zoo min onder het bestuur van den vorigen, als onder dat van den tegenwoordigen Minister van Finantien noodig is geoordeeld. In het stilzwijgen van den handel werd veeleer een bewijs gevonden, dat dezelve met het voorgedragen tarief zich allezins kon vereenigen. Men keurde het goed dat daarbij niet eene zoogenaamde bescherming van de nijverheid, maar bevordering van den ruilhandel met andere Natiën op den voorgrond was gesteld, zonder de belangen der schatkist te veel uit het oog te verliezen. Men hoopte dat langs dien weg zou kunnen worden gekomen tot de afschaffing van alle bescherming, waarvan zich hier en daar nog sporen in het onderhavige tarief voordoen. Men meende, dat de fabriekmatige nijverheid zich niet hoofdzakelijk, veelmin uitsluitend moet toeleggen op voorziening in de behoeften der bevolking van het kleine Nederland alleen, maar zich meer en meer moet beijveren om door naauwkeurige kennis van de begeerten en den smaak van andere Volken, vooral in trans-atlantische gewesten, en door matigheid der prijzen van hare voortbrengselen, met andere mededingende Natiën op neutraal gebied te kunnen wedijveren. Ook voor den Nederlandschen handel, die vaak gebrek heeft aan genoegzame artikelen van uitvoer, is het van gewigt, die nijverheid daarin behulpzaam te zijn, zoodat beider belangen niet strijdig, maar veeleer eenzelvig zijn te achten. — Door beschermende inkomende regten, welke hier te Lande in meerdere of mindere mate altijd een monopolie daarstellen, wordt aan de nijverheid eene eenzijdige rigting gegeven, vergenoegt men zich te veel met datgene te vervaardigen, wat in Nederland met voordeel te slijten is, en verliest men de wereldmarkt te veel uit het oog, die alleen in staat is, een onbeperkt débouché te openen. Men wilde gaarne toegeven dat, wanneer eenmaal aan eenigen tak van nijverheid door het tarief bescherming is verleend, men deze niet plotseling mag ontnemen, maar aan zoodanigen tak de gelegenheid moet geven om zich allengs aan meerdere mededinging te gewennen, of naar andere middelen van afzet zijner voortbrengselen om te zien. Men erkende dat er bezwaren zijn tegen eene heffing van de invoerregten naar de waarde; maar voerde tevens aan dat, terwijl iedere wijze van heffing hare eigenaardige bezwaren oplevert, die bij het gewigt dit groote nadeel heeft, dat de minste soorten, die gewoonlijk het meest wegen, het zwaarst belast worden, hetgeen met de billijkheid niet wel is overeen te brengen, vermits het gevolg daarvan is, dat deze voorwerpen duur zijn en op het verbruik der geringere volksklassen drukken. Ook geeft het aanleiding, dat men zich op het vervaardigen van de fijnere soorten minder of in het geheel niet toelegt, zoodat de ontwikkeling van het fabriekwezen door de belasting bij het gewigt niet bevorderd, maar tegengehouden wordt. Men keurde ook de heffing der regten naar de waarde goed, omdat daardoor de rijzing en de daling der markt gevolgd kan worden, terwijl die wijze van heffing als de eenvoudigste de voorkeur verdient, en men had zich in dat gevoelen door de adviesen der meeste Kamers van koophandel versterkt gezien. Dit stelsel schijnt derhalve zoowel door de theorie als door de praktijk boven elk ander te worden aanbevolen.

Het verslag over het ontwerp van wet tot wijziging der tarieven van sommige accijnsen, vermeldt onder anderen, dat verscheidene leden zich met het beginsel der ineensmelting van de thans geheven wordende Rijks opcenten op sommige accijnsen met de hoofdsom dier belastingen niet zeer ingenomen hebben getoond. Sommigen meenden zelfs dat de grondslagen van ons belastingstelsel, zoo als die bij de wet van 21 julij 1821 (Staatsblad n.º 9) zijn vastgesteld, door zoodanige zamensmelting geheel omgekeerd worden.

Buitendien scheen hun de ineensmelting van de opcenten met de hoofdsom van sommige belastingen maar al te veel aanleiding te zullen geven dat later met deze belastingen op gelijke wijze gehandeld zou kunnen worden als met den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken geschied is. Zij vreesden, dat men aldus zeer ligt in verzoeking zou geraken om, bij het ontstaan van buitengewone behoeften, tot de invoering van nieuwe opcenten en later tot eene tweede verhooging van de hoofdsom der onderhoorige accijnsen over te gaan. Eindelijk wezen deze leden — en daarbij voegden zich ook anderen — op de merkbare verkorting van het regt en van den invloed, welke aan de Vertegenwoordiging op de jaarlijksche vaststelling der middelen toekomt. De invloed vervalt wanneer de verschillende belastingen bij de wet tot eene vaste som worden gebragt, en aan de Vertegenwoordiging het regt wordt onttrokken om jaarlijks over het cijfer der opcenten te beslissen.

De overige leden konden het beginsel der voordragt goedkeuren. Zij beschouwden de thans geheven wordende opcenten toch als met eene vaste belasting gelijkstaande, en juichten het doel der voordragt toe, om eene merkelijke vereenvoudiging in de heffing der accijnsen tot stand te brengen en daardoor ook de belastingschuldigen van niet geringe moeijelijkheden in de betrekking enz. te ontheffen.

Blijkens het verslag der commissie van rapporteurs in de Eerste Kamer over het ontwerp van wet tot wijziging der bepalingen omtrent de heffing van den accijns op het geslagt van de runderen en de kalveren, is dit wetsontwerp door de groote meerderheid der leden, welke aan het onderzoek deel namen, met genoegen ontvangen. Men juichte het doel zeer toe, om de bestaande ongelijkheid in de heffing van den accijns op het geslagt weg te nemen en keurde het goed, dat thans wordt voorgesteld om hetzelfde beginsel overal, zoowel op het platteland als in de steden, toe te passen. Het bestaande stelsel van heffing was te ongelijkmatig en heeft tot al te groote misbruiken aanleiding gegeven. Het vaststellen der tarieven door het Uitvoerend Gezag scheen ook op den duur minder bestaanbaar met het grondwettig beginsel dat eene regeling der belastingen van de Wetgevende Magt uitgaan moet. Daarentegen hadden enkele leden liever het jaarlijksch vaststellen van tarieven tot waardering van de runderen en de kalveren voorgedragen gezien. Zij vreesden dat de onderwerpelijke regeling tot nadeel van de plaatselijke finantien, inzonderheid in groote steden, leiden zal. Ook zouden eenige leden de voorkeur gegeven hebben aan de vroegere wijze van schatting boven het middel van eigen aangifte. Nu dit thans voorgedragen was, meenden anderen dat de verhooging der aangegeven waarde van het slagtvee met *zeven* ten honderd, met het oog op de benadering wel wat hooger gesteld had mogen worden. Enkele andere leden hadden gewenscht dat eene heffing van deze belasting bij het gewigt voorgedragen ware geweest.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.